

DIALÓG

Kresťanský diskusný mesačník

V. ročník ● 3/2012

Dialóg mladých: JE CB KONZERVA?

O DÉMONOCH A KREŠŤANOCH

HODNOTY, KTORÉ MAJÚ BUDÚCNOŠŤ

konferencia pre manažérov a podnikateľov

1. - 3. júna 2012

www.lared.sk

2%

Venujte **2%** z vašich daní pre TWR media,
podporíte **Rádio7**.

AJ VAŠOU ZÁSLUHOU BUDE NEMENNÉ BOŽIE SLOVO MENIŤ SRDCIA ĽUDÍ

NÁZOV: TWR media

SÍDLO: Banšelova 17, 821 04 Bratislava

PRÁVNÁ FORMA: občianske združenie

IČO: 12664936

Kontaktné údaje: www.radio7.sk; radio7@radio7.sk;
tel.: 02/4341 1911; č. ú. 2629010483/1100

Počúvajte nás na satelite Astra 3B,
v Banskej Bystrici na 107,7 MHz,
v Novom Meste nad Váhom na 107,4 MHz
alebo online www.radio7.sk

Ďakujeme!

rádio

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

SLOBODA JE DOBRÁ 5

Augustín Surkoš

O SEBAVEDOMOM 8

DÁŽDOVNÍKOVI

Jana Nagajová

O DÉMONOCH 10

A KREŠŤANOCH

LÁSKA LÁME 18

NÁRODNOSTNÉ SPORY

Ľubo Bechný

ÚLOHOU CIRKVI 20

JE AKCEPTOVAŤ

Eva Mošpanová

TAIWANSKÉ 23

ROZPRÁVANIA

Miro Moravský

NEPREPADLI 26

NAŠE HLASY?

Štefan Markuš

DIALÓG MLADÝCH 27

Je CB konzerva?

Pri zborových objednávkach
je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií) **Individuálne
objednávky:** cena + poštovné
**PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE
POSLAŤ NA ÚČET:** 262 104 1859/1100,
špecifický symbol 1012

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda),
Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav
Štefko **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko,
bpiatko@internet.sk **Redakcia:** Ľuboslava
Straková, Jozef Uhlík, Eva Bechná, Barbara
Turčíková (Žilina), Gabriel Gajdos (webma-
jster), e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk **Jazyková
úprava:** Anna Matláková **Dizajn a grafické
spracovanie:** Martin Piatko **Adresa redak-
cie:** Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 207 11 468 e-mail: svatava@internet.sk,
web: www.mediasvatava.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o.
Tlač: Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky:
STANO LAJDA: Stvorenie Adama

EV: 2670/08 ISSN: 1337-6985

Paradox človeka

„Človek je úbohý, pretože je človekom,
a je veľký, pretože to vie.“ (Blaise Pascal)

Úsmev cez slzy a plač od šťastia môže, ale nemusí, byť to isté. „Slzy šťastia“ možno uzrieme v oku nejedného z nás, ale nevieme, či ide o psychologický jav istej formy uvoľnenia emócií, alebo do sveta vonkajšieho šťastia naozaj prenikol výkrik bolesti z hlbiny duše, ktorého posolstvo je ukryté v slze. Kto to posúdi? Do srdca druhého nevidí nikto z nás. Veď ani do svojho nevidíme. Náš zrak býva zahmlený. Dôvodov býva viac než dosť. Nielen bolesť, ale aj šťastie má úžasný potenciál deformovať optiku, ktorou človek vníma svet. Ten svoj vlastný, skrytý, ale aj ten verejný.

Oveľa viac ako objavy ľudí ma fascinuje (a šokuje zároveň) Biblia. Zjavenie Boha o veciach minulých i budúcich musí vyrážať dych každému pozornému čitateľovi. Posolstvo Biblie totiž odкрýva svet, ktorý je v mnohom skrytý našim zmyslom a intelektuálnym kapacitám najväčších ľudských géniov. Zároveň sa o ňom hovorí s takou samozrejmou, až to človeka zaskočí. Vďaka Písmu máme taký vhlad do reality, ktorý by sme inak ani nemohli získať. Napríklad názor apoštola Pavla „*Všetci zhrešili a stratili slávu Božiu*“ (Rim 3, 23) je zaiste odкрыtím skutočnosti, ktorá šokuje i fascinuje, ale aj inšpiruje.

K tej šokujúcej stránke patrí prvá časť vety, veď ak „všetci“, tak potom všetci! Porovnávanie sa s inými ľuďmi, kto je lepší a kto horší, teda určite má zmysel. Najmä, ak ide o konkurzy, skúšky na školách, poverenie k zodpovednosti, či v rovine bežných medziľudských vzťahov – teda – v pomyslenej horizontále. Ak však príde k vertikále, teda ak ide o vzťah s Bohom, tam je porovnávanie irelevantné. Pred Bohom totiž neobstojí nik. Niet takého svätca, cirkevného otca, ani ženy, ktorá by mala nárok na nebo pre svoju čistotu. Každý človek je sebec, egoista, padlé stvorenie, ktoré nehľadá Boha, ale len a len svoje „dobro“. Každý je citlivý viac na seba, ako na iných. Ľudské ego sa stalo bohom natoľko, že aj konanie milosrdenstva iným, má príchut pýchy a budovania vlastnej slávy. Dôvodom je nelegitímna cesta človeka v raji ku slobode, ktorá uväznila celé ľudstvo v otroctva vlastného „ja“. Preto naša predstava o „dobro“ nie je spoľahlivá. Preto naše záruky a garancie sú poznačené neistotou a nestálosťou. Preto sa sľuby sľubujú... a zmluvy podpisujú...

K tej fascinujúcej patrí druhá časť vety. Ak sme *stratili slávu Božiu*, tak to znamená, že sme ju kedysi mali! Ako vyzeral človek, ktorý ju mal? Je zrejmé, že stopy Božej slávy musia byť kdesi v každom z nás... Čo to znamená? Naozaj, každý z nás túži po skutočnej láske, šťastí, priateľstve, radości. Len sa pozeráme okolo seba, ako sa všetci domáhame spravodlivosti! Slovenská „gorila“ vyšla z hĺbky pralesa podvodov a korupcie a masy idú za ňou do ulíc s túžbou po spravodlivosti. V týchto týždňoch nielen naši, ale aj českí politici postavili svoju kampaň na tom, že konečne zavládne poriadok, nastavia sa múdro dane, naštartuje ekonomická prosperita v spoločnosti a nastane „ráj to na pohľad“. Nie je to imanentná túžba po stratenom raji? Existenciálna túžba zažiť *šalóm*? Zdá sa, že fa-tamorgána (r)evolúcie opakovane vynára z púšte obraz spoločnosti, kde veci fungujú, človek má dôstojnosť a všade vládne bratstvo, rovnosť a sloboda...

Ostáva ešte tretia rovina. Nebeský Otec by nebol dobrým oteckom, keby nechal človeka v pasci, do ktorej sa chytil. On poslal svojho Syna, aby človeka zachránil a pomohol mu. O tom je tá inšpirácia – Božia sláva je určená pre každého. Existuje teda reálna „cesta“ k sláve Božej. Existuje tajomná premena, kedy sa z hriešnika „bez nároku“ stáva „kráľovský syn a dcéra“, resp. „dedič“. Existuje víťazný spôsob života nad zlom v sebe i okolí a tiež aj zdroj vnútornej sily k tomu. Existuje smer, ktorý vedie k skutočnému pokoji, harmónii a zmysluplnému bytiu. Existujú definitívne odpovede na všetky otázky života i smrti. Existuje miesto, ktoré je tu kľúčom – vrch veľkonočnej popravy a záhada s prázdnyh hrobom.

Mám rád Blaise Pascala. Vyjadruje sa pravdivo a k veci. Napokon, sami posúďte iný výrok z jeho pera:

Ak poznáme Boha bez toho, že sme poznali svoju biedu, dôjdeme k pýche. Ak poznáme svoju biedu bez toho, že sme spoznali Boha, dôjdeme k zúfalstvu. Ak poznáme Ježiša Krista, zostávame v strede, lebo v ňom nachádzame aj Boha aj svoju biedu.

TIBOR
MÁHRÍK
(Autor je
kazateľom CB
v Žiline
a podpred-
sedom RCB
v SR.)

PROSÍME VÁS, DARUJTE 2% zo svojich

**UŽ ZAPLATENÝCH DANÍ A POMÔŽTE SKVALITNIŤ
ŽIVOT STARÝM, NEVLÁDNYM, MENTÁLNE A TELESNE
POSTIHNUTÝM SPOLUOBČANOM.**

ĎAKUJEME

Diakonické združenie Betánia,

Partizánska 6, 811 03 Bratislava
Právna forma: účelové zariadenie cirkvi.
IČO: 30849667
Č. ú.: Tatra banka: 2627845292/1100

Betánia Bratislava, n. o.

Partizánska 6, 811 03 Bratislava
Právna forma: nezisková org.
IČO: 36077445
Č. ú.: Tatra banka: 2626844714/1100

Betánia Senec, n. o.

Štefánikova 74, 903 01 Senec
Právna forma: nezisková org.
IČO: 36077470
Č. ú.: Tatra banka: 2629856227/1100

Betánia Kalinovo, n. o.

Hrabovo 771, 985 01 Kalinovo
Právna forma: nezisková org.
IČO: 31908624
Č. ú.: Volksbank: 4330032505/3100

POZOR!!!

Toto platí pri podávaní Daňového priznania pre právnické, nie pre fyzické osoby.

V prvej fáze úpravy výšky daňovej asignácie sa navrhuje pre zdaňovacie obdobia končiace najneskôr 2010 a 2011 (daňové priznania podávané v roku 2011 a 2012) u daňovníkov, ktorí sú právnickými osobami, zníženie podielu zaplatenej dane z 2 % na 1,5 %. Je to však len vtedy, keď právnická osoba neposkytne súčasne ako dar finančné prostriedky najmenej vo výške zodpovedajúcej 0,5 % zaplatenej dane do lehoty na podanie daňového priznania daňovníkom, ktorí nie sú založení alebo zriadení na podnikanie (§ 2 ods. 1 Obchodného zákonníka) na taxatívne vymedzené účely v zákona o dani z príjmov.

Znamená to, že po prvýkrát v roku 2011 pri podávaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie končiace 31. decembra 2010 sa uplatní ustanovený postup v novele zákona v znení účinnom od 1. januára 2011. Takýto postup sa uplatní aj v roku 2012 pri podávaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie končiace najneskôr 31. decembra 2011.

Dodnes mám v detskej časti pamäte jeho zvláštny úsmev. Akoby sa nesmial perami, ale celou tvárou. Prihovárал sa nám mladým nenápadne slovami, ktoré nenalievali – zostávali a ako úsmevná výstraha prebleskovali hlavou pri našich nezbedníkoch. V zbore na Cukrovej boli v tých časoch iné dominantné autority. Keď si dnes, po desaťročiach spomeniem na generáciu veľkých mužov viery 60. rokov, dodnes pre mňa medzi nimi svieti tvár-úsmev Uja Surkoša. Keď som sa po jeho nedávnej smrti dozvedel, že naša spolupracovníčka **EVA BECHNÁ** bola posledná, čo s ním robila rozhovor pre *Fajo* (mesačník zboru CB v Žiline), požiadal som ju o súhlas na jeho uverejnenie v *Dialógu*. Dnes to teda nebude „Pri šálke s...“, ale „Pri Ujovi Surkošovi...“ S ním je stále o čom... (B. Piatko)

Sadloň, Surkoš, Krúpa

SLOBODA JE DOBRÁ, ALE DUCHOVNE ZBORY UPADLI.

Ešte ako mládežníčka som sa v brnenskom zbore stretla s bratom zo Slovenska, ktorý sem v penzijnom veku prišiel slúžiť. Nepamätala som si jeho meno, len to, ako ma oslovila tá odhodlanosť, s ktorou sa dôchodca odšahuje na druhý koniec republiky, aby tam mohol byť užitočný Pánu Bohu. Spolu s Tiborom Máhrikom sme pod týmto oddaným služobníkom identifikovali brata kazateľa **AUGUSTÍNA SURKOŠA**. Po viac ako dvadsiatich rokoch som sa s ním mohla znovu stretnúť v jeho bratislavskom byte, aby som zachytila jeho spomienky a skúsenosti pre ďalšie generácie. Keď som sa blížila po schodisku a uvidela ho stáť vo dverách, ako keby sa čas zastavil a tých dvadsať rokov ani nebolo.

Brat kazateľ, ako ste uverili v Pána Ježiša?

Ja som vďačný Pánu Bohu, že som sa narodil v evanjelickej veriacej rodine. Moji rodičia boli bohabojní ľudia. My sme pravidelne mávali domáce pobožnosti. Som z desiatich detí a ja som otváral druhú pätku ako šieste dieťa. Veľmi som si zamiloval spôsob domácej pobožnosti s rodičmi a veľmi rád som chodil do chrámu Božieho. Na vyučovanie konfirmácie do evanjelickej cirkvi sme chodili 15 km pešo. A keď sme išli k spovedi, tak sme si vo vrecku niesli jedno varené vajko, alebo dva pagáčiky. Od detstva som si veľmi zamiloval služby Božie, aj Božie slovo. My sme ho mali v kraličtine písané a mne by nebol chutil obed, keby som nebol išiel do Božieho chrámu. Nezáležalo, koľko pôjdem pešo. To obecnstvo, čo sme mali v chráme, aj tá radosť, to pozvanie Ducha Svätého boli pre mňa veľmi dôležité.

Ale svoje obrátenie som prežil neskôr – na fronte počas druhej svetovej vojny. Tam som prežil stretnutie s Duchom svätým. Keď som bol na Kaukaze, kde som bol aj ranený, tak som sa tam dostal na cintorín, kde bolo asi sto slovenských vojakov pochovaných. A tam som sa modlil: „Otče môj drahý,

budem vidieť ešte moju rodnú dedinku a deväť súrodencov?“ A tam ma Duch Boží potešil a prežil som pekné obecnstvo s Pánom.

Boli ste ranený?

Strela dum-dum mi rozbila kosť na pravej ruke. Rok som ležal v nemocnici.

Keď som počul, ako moji dedovia a strýkovia rozprávali, ako za prvej svetovej vojny slúžili tri-štyri roky a čo všetko tam zažili, tak som si myslel, že by som to tak dlho nevydržal, aké to musí byť hrozné. A ja som nakoniec celý čas, čo existoval Slovenský štát, bol v armáde. My sme boli prví slovenskí vojaci. Prezident Tiso povedal: „Synov dám na front, ale otcov nie.“ A ja namiesto dvoch rokov som bol šesť rokov v uniforme. Ale vďaka Pánu Bohu som sa zo zranenia dostal, ale zostala mi po ňom pamiatka (ujó mi ukazuje svoju jazvu).

Počula som, že ste boli profesiou obchodník a veľmi dobrý obchodník, precízny...

Po škole som skončil v najväčšom obchode v Bratislave v Tete. Dodnes ďakujem Pánu Bohu, že ma za 35-ročnej služby ako vedúceho zachoval, že som nemal nijaké nepríjemnosti pri inventúre s vyúč-

tovaním. Tam sme mali deväť pokladní a to viete, človek pri každej pokladničky nemôže sedieť. Vlastne pokladničky držia, čo sa týka hospodárenia, ruku nad tým, ako sa bude gazdovať. A vždy sa našla nejaká, ktorá medzi dvoma inventúrami niečo vzala, bez toho nebolo. Ale Pán Boh ma zachoval, že pri inventúre vždy to hospodárenie dobre dopadlo za celých 35 rokov služby. Akurát si na mňa sťažovali, že som niekedy premenil pult na kazateľňu.

Vo svojej práci ste robili aj misiu?

V obchode je možnosť s ľuďmi hovoriť. Dávali sme sociálne slabším ľuďom prídel v potravinách, ktoré určil štát. Mal som asi 30 takýchto prípadov a vždy som ich pozval na poludňajšiu prestávku, keď bol obchod zatvorený, aby mi nebrali čas cez obsluhu a tržbu. Prišli raz mesačne. Mal som ich rád, rád som sa im prihovoral a vydal im svedectvo.

Ako ste sa dostali na Cukrovú?

Býval som v Bratislave. Išiel som na spoločnú evanjelizáciu Modrého križa a Jednoty československej. Spevokol Modrého križa spieval na Cukrovej. Síce som nepovstal, keď bola výzva, ale tíško som sa ▶

pridal svojou modlitbou. Odvtedy som v spoločenstve zostal a začlenil som sa do jeho práce.

Takže si pamätáte bratislavský zbor od jeho počiatkov?

Najprv to bola Jednota československá. Tam som začal. Schádzalo sa nás asi 20–30 ľudí. Bolo to malé a cítili sme to bremeno, že nás je málo. A Pán Boh to vyriešil potom tak, že Modrý kríž zakázali a prišlo k nám asi 50 ľudí. Neskôr sme sa premenovali na Cirkev bratskú, lebo národný názov nevyhovoval. Bolo to asi najväčšie zhromaždenie v Bratislave zo slobodných cirkví.

Neskôr ste sa aj vy zapojili na Cukrovej do kazateľskej služby. A nielen tam....

Študovať som nemohol, hoci sa mi veľmi kňazské povolanie páčilo. Ale Pán mi ho potom doprial takým zvláštnym spôsobom. Najskôr som pôsobil ako laický kazateľ v bratislavskom zbore. V 82. roku po smrti manželky ma ustanovili ako kazateľa v Bardejove, kde som pôsobil štyri roky. V 86. roku som z Bardejova odišiel na dva roky do Kyjova pri Brne. V Bardejove som mal na starosti desať staníc a v Kyjove tiež. Som vďačný Pánovi, že som tých desať staníc mohol raz za mesiac obísť. Auto som nemal, ale mal som ešte lepšie nohy ako teraz.

A z Kyjova som sa po dvoch rokoch vrátil opäť na Slovensko, lebo brat kazateľ Ciesar v Bratislave dostal druhý infarkt. Tak tu som viac ako rok spravoval zbor a pôsobil, a potom už som nastúpil ako putujúci kazateľ. Dvadsaťpäť rokov ako dôchodcovi mi Pán Boh doprial, aby som cestoval a slúžil. Cestoval som do Starej Turej, Nového Mesta nad Váhom, Dolného Kubína aj do Žiliny za brata Stébela. A veľmi rád som to robil. Mal som rád aj veľké zhromaždenia, ale s láskou som pobudol aj tam, kde sa dvaja, traja, desiati zhromaždili.

No vidíte a ja si vás pamätám ako ste prišli do Kyjova a v Brne na Kounicovej vás predstavovali...

Kyjov bol samostatný zbor?

Bol som ako druhý kazateľ brnenského zboru s vysunutým pracoviskom v Kyjove, ale potom ho

ustanovili ešte za komunistickej éry za samostatný zbor.

Absolvovali ste neskôr nejaké teologické štúdium?

Nie. Totiž mne dal Pán Boh obdarovanie a cirkev, keď videla ako pracujem za tých tridsať rokov ako laický kazateľ, nežiadala nič odo mňa, rovno ma ustanovila za kazateľa v Bardejove. Sviatosti som mohol vysluhovať, krsty, všetko. Nežiadali odo mňa žiadne dodatočné vzdelanie.

Už som veľa počula o prestavbe modlitebne na Cukrovej (75–77 r.). Ako ste to prežívali vy? Boli ste tiež do toho zapojení?

Pravda, zúčastnil som sa na celej tejto prestavbe. Robili sme to vlastnými rukami, každý ako vedel a ako sa popri tom naučil. Keď sme žiadali o povolenie, uviedli sme, že ide o prestavbu. V skutočnosti to bola nová stavba, to sme urobili taký plot veľký z ulice, aby nás nevideli, čo tam robíme a za plotom sme od základu stavali novú modlitebňu aj byty. A sme vďační Pánu Bohu, že za komunistov sme vystavali 8 veľkých a 5 malých modlitební. Brat kazateľ Ciesar aj brat Jurčo mali dobré konexie na úradoch. Prednosta Kmeť na ministerstvu kultúry, ktorý mal na starosti cirkev na celom Slovensku, najskôr vystupoval veľmi tvrdo, ale neskôr Pán Boh obmäkčil jeho srdce a on nám vychádzal v ústrety. Tak ho premohli modlitby bratov, že si brata kazateľa Ciesara obľúbil. Dokonca mu nadriadení vyčítali: „Ako my môžeme pracovať proti cirkvi, keď súdruh prednosta Kmeť dáva povolenie na stavbu nových modlitební. “A on sa bránil, že on je tu na to, aby vychádzal v ústrety potrebám cirkvi. „To je vaša chyba, lebo vy máte ľudí presviedčať proti viere, aby si tie nové modlitebne nežiadali.“

Ja som zastával úlohu laického kazateľa, najskôr tajne a neskôr som mal aj štátne povolenie k službe. Tomu Kmeťovi, ktorý tak zo začiatku prenasledoval kresťanov, tak tomu som nakoniec pochovával matku. Veľmi ochorel a keď ho brat kazateľ Ciesar navštívil, tak hovorí: „Pán kazateľ, ja som jeden

z vás“. Dal nám tri dekréty, ktoré sme ani nepýtali. Hovoril: „Sú také časy, že ich budete raz aj potrebovať“. Jeden som dostal ja, jeden brat Matej a tretí brat Betina. Predtým sme to robili tajne, ale so štátnym súhlasom sme mali väčší pokoj. Neskôr v Bardejove som mal tiež dobré skúsenosti so štátnym tajomníkom. Bol to bývalý učiteľ a ja som si ho získal, že som s ním celý čas, čo som tam bol, mal pekné obecenstvo. A v Kyjove bol tiež dobrý tajomník, vďaka Bohu.

Počula som niečo o nejakej zvláštnej dodávke biblií na Cukrovú v čase komunizmu. Ako to bolo?

Komunistický režim sa z času na čas chcel predviesť a tak dovolili doviezť zo zahraničia Biblie. Tu sa žiadna duchovná literatúra nesmela vydávať. Ešte po vojne niečo doviezli evanjelici, ale potom už nič. Brat kazateľ Sadloň vymohol za všetky cirkvi, že sme mohli doviezť zo zahraničia Roháčkov preklad. A tak na Cukrovú došiel celý kamión. Na hraniciach boli colníci šokovaní, lebo inokedy mali za úkol každú Bibliu odhaliť a zničiť a naraz tam stál celý kamión Biblií, ktorý museli pustiť. Pán Boh sa tak oslávil.

Ja mám dcérku vydatú v Paríži už 40 rokov. Keď som odtiaľ nosieval nejakú literatúru, tak za celé roky iba raz mi našli Bibliu. Zabudol som, že v kabáte, ktorý som mal zavesený v kupé, som mal vo vrecku Bibliu. Ale policajt, ktorý si to všimol, mi ju nakoniec nechal. Pán Boh ma ochránil. Brat Potúček dostal raz povolenie z Matice slovenskej, že môže doviezť zo zahraničia literatúru. Ale napriek povoleniu mu duchovnú literatúru zabavili a vysadili ho v Chebe z vlaku, takže mu rýchlik ušiel a zostal stáť na hraniciach.

Ako vnímate tých šesťnásť rokov slobody?

Sloboda je dobrá, ale po duchovnej stránke zbory celkove upadli. Ten tlak, ktorý pred tým bol, spôsobil, že Duch svätý nás viedol k modlitbám a k tomu, aby sme zotrvali v tomto zápase. Milujúcim Pána všetko spolu napomáha k dobrému. Aj to prenasledovanie.

AUGUSTÍN SURKOŠ

Napriek jeho veku sme ho takmer všetci v Cirkvi bratskej volali veľmi familiárne, bol to náš **Gustík**. Narodil sa **29. novembra 1918 v Sasinkove** ako šieste dieťa rodičov **Jána a Oršule Surkošovej**, rodenej Slížikovej. Mal 9 súrodencov, 4 bratov a 5 sestier, ktoré ho všetci už predišli na cestu do večnosti.

Vyučil sa za predavača v **Banskej Bystrici** v obchode s potravinami. Počas II. svetovej vojny bol 4 roky nasadený a v bojoch na Kaukaze bol zranený a poslali ho s komplikovaným zranením ruky domov. Oženil sa s **Máriou Kováčikovou, rod. Gálikovou**. Vyženil s ňou dve deti syna **Bruna** a dcéru **Alicu**. Z ich manželstva sa narodili dve deti: dcéra **Soňa** a syn **Dušan** a vytvorili s manželkou pre všetky deti bez rozdielu domov plný lásky a istoty. V roku 1982 odovdov a zároveň odišiel ako 64-ročný do dôchodku, potom neskôr sa druhýkrát oženil s **Martou Chalúpkovou**.

Po odchode do dôchodku sa venoval práci laického a neskôr aj ordinovaného kazateľa v Cirkvi bratskej, ktorú miloval. Svoju kazateľskú prácu začal v zbore Cirkvi bratskej v **Bratislave** ako laický kazateľ. Po smrti manželky Marty bol ordinovaný za kazateľa v **Bardejove**, kde pôsobil 4 roky. Potom šiel do **Kyjova** na Morave, kde slúžil ďalšie 2 roky. Vo všeobecnosti bol známy svojou neúnavnou chuťou cestovať za ľuďmi a rozprávať s nimi a rozdávať radosť, lásku, optimizmus a nádej. Cestovanie a kázanie mu vydržalo 25 rokov.

Nejaký čas na prelome rokov 2005 až 2006 strávil pár mesiacov aj v **Betánii** v **Bratislave**. Svoj plodný život dožil v pokoji v **Evanjelickom domove dôchodcov** v Trnave.

Veľa sa modlil a Pán Boh ho vy počul v tom, že odišiel do večnosti v tichej radosť a pri plnom vedomí a istote, že ide domov, k svojmu Stvoriteľovi.

Zomrel v nedeľu 8. 1. 2012, nedeľu mal najradšej zo všetkých dní.

Ivan Markuš

Foto: D. KINTLER

Mohli sme vydávať aj svedectvo. Táto nová mladá generácia, tá sa už zaradila do cirkvi bez trápenia, bez problémov. Nepoznajú tie časy, keď sme boli stále kontrolovaní.

V päťdesiatych rokoch, keď zavreli viacerých bratov, bolo nám veľmi ťažko. Išiel som kázať: „Dávidovia, kde ste! Goliáš reve na plné ústa a hanobí vojsko Božie. Mošnička, prak, kamienok viery, a v mene Hospodina Boha zástupov podme do víťazného boja.“ A v zhromaždení sedel tajný. Potom volali bratov na políciu, že o čom ten Surkoš kázal. O akom víťazstve. Ale Pán Boh vždy držal nado mnou svoju žehnajúcu a ochraňujúcu ruku, takže som obstál.

Za moje kresťanské aktivity ma raz preložili z veľkého obchodu z centra mesta na okraj Bratislavy. Bola to taká doba, že som si myslel, že ma určite čoskoro zavrú. Len som sa bál, aby neprišli pre mňa, dokiaľ nebudem mať uzavreté financie v obchode, aby zo mňa neurobili nejakého defraudanta. Ale keď znova prišli, mal som už všetko na poriadku a tak som sa odovzdal do Božích rúk, nech sa deje Jeho vôľa. Na moje prekvapenie ma nakoniec povýšili a vrátili naspäť do centra.

Povedzte mi niečo o vašej rodine?

Bol som dvakrát ženatý. S prvou manželkou som bol štyridsať rokov, keď zomrela, s druhou takmer desať. V prvom manželstve sa nám narodili 2 deti – syn a dcéra a ešte 2 deti som vyženil. Bývali sme všetci v spoločnej domácnosti. Ja som sa snažil vytvoriť všetkým štyrom

deťom pekný spoločný domov, čo sa mi aj podarilo. Za to som Pánu vďačný. Spoločne som sa s nimi modlil, aj si čítal Božie slovo. Vzťahy medzi deťmi – či vlastnými, či nevlastnými boli vždy veľmi pekné a zachovali sa doteraz. Ja som nikdy medzi deťmi nerobil rozdielu. Mal som ich rád a staral som sa o tie nevlastné deti rovnako ako o vlastné. Jedna dcéra, ako som povedal, žije už 40 rokov v Paríži, ostatné žijú tu v Bratislave. Jeden syn je advokát, aj veľmi pekne duchovne začal, dokonca aj kázal, ale neskôr sa akosi stiahol, lebo vraj má veľmi veľa roboty. Hovorím mu: „Pán Boh nám prikázal, že máme hľadať najprv kráľovstvo Božie. A nielen hľadať, ale aj budovať!“ Ďalší syn je stavebný inžinier a dcéra doktorka prírodných vied. Keby sa po duchovnej stránke moje deti mali tak, ako sa majú po tej hmotnej, tak by som bol ešte šťastnejší. Keď k nim prídem na návštevu, alebo oni ku mne, tak to rešpektujú, že ja sa vždy modlím: pred nimi aj za nich.

Teraz už 12 rokov žijem sám.

Máte veľa vnúčenciev?

Deväť.

Napriek tomu, že ste sa usilovali odovzdať deťom svoju vieru, nie celkom idú takým smerom, ako by ste si želali. Čo by ste zo svojho pohľadu poradili iným rodičom?

Zostáva nám viera, nádej, láska a modlitba. Nič iné, len prosiť za ne a slúžiť im dobrým príkladom.

Na záver mojej návštevy sme sa s bratom kazateľom spoločne pomodlili. A ja som si pri tom spomenula, ako mi Tibor Máhrík hovoril, že modlitby brata Surkoša boli vždy ako poézia.

Má už 88 rokov a mohol by si na všeličo sťažovať, ale ako môžete čítať aj v tomto rozhovore, najčastejšie používa slová vďaka Pánu Bohu. A pri každodennej osobnej pobožnosti si spieva. A tak, keď som odchádzala naspäť domov, prešla som pešo kus Bratislavy a ani ma nohy neboleli, lebo dve hodiny s takýmto Božím služobníkom sú tie najlepšie vitamíny na všetky bolesti. ■

Za rozhovor ďakuje Eva Bechná

O PRÍLIŠ SEBAVEDOMOM DÁŽĎOVNÍKVI

JANA NAGAJOVÁ:

Sotva som sa vyľahol, začali ma moji rodičia kúpiť.

– Jedz, jedz, aby si mal silné krídla!

Keď mi narástli všetky pierka a zosilneli svaly, mohol som si konečne aj ja vyskúšať život vo vzduchu.

– Juchúúú! To je paráda!

Okolo mňa svištal vzduch, keď som sa učil pridávať rýchlosť, otočiť sa v letku, spustiť sa prudko nadol ako na šmýkačke, tesne nad zemou vytočiť krásny oblúček a znova vyletieť hore. Počas letu mi stačilo naširoko otvoriť zobák, nasmerovať ho na muchu a jedlo putovalo rýchlo a priamo do môjho žalúdka. Ani neskoro večer som neprestal lietať ako iné vtáky. Naučil som sa vo vzduchu aj spať, krídla ma niesli samé.

Zaumienil som si stať sa najneobyčajnejším zo všetkých operencov. Rýchlostným rekordérom, leteckým akrobatom, vzdušným maratóncom, vhodným na niekoľko zápisov do Guinnessovej knihy rekordov.

– Len nikdy nezosadaj! Nedokázal by si vzlietnuť! – varovali ma rodičia.

– Pch, také dačo mi nikto nemusí pripomínať. Ja mám svoj rozum. Ani na um mi nepríde sadáť si na zem, keď je v povetří tak úžasne!

– Aha, lastovička! – ukazovali na mňa prstom malé deti.

– Nie som lastovička, som dážďovník! Ešte sa musíte veľa učiť, človečatá! Ale nebudem sa s vami príliš zaoberať, vy prízemné stvorenia bez krídel. Musím lietať, lieeetať, to vy nepochopíte...

Trúfal som si čoraz viac. Nik nebol taký rýchly ako ja. Nik nemal takú výdrž ako ja. Nik nebol taký odvážny ako ja!

Ale to mi nestačilo, lebo som chcel spraviť niečo, na čo si netrúfol žiadny dážďovník: pozrieť sa dovnútra ľudského hniezda.

Doteraz som poznal tie vysoké hranaté budovy, kde bývali ľudia, iba zvonka. Častokrát som okolo nich lietel a chytal muchy. Všimol som si, že na prednej stene bolo okrem veľkých otvorov, ktoré sa na slnku blyšťali, aj niekoľko malých okrúhlych. Netrúfal som si vletieť tými veľkými, ale malý by mi nerobil problém. Veď čo sa mi len môže stať? Vletím – a vyletím. Nikto nestihne ani nič zbadáť a budem vonku.

Vletel som – a žžžuch! Ocitol som sa uväznený v tme. Skúšal som sa vyslobodiť, nešlo to. Ako som sa mykal, čosi okolo mňa strašidelne šuchotalo. Začal som pišťať od strachu. Naraz sa ozvali ľudské hlasy:

– Ako dobre, že si prišiel skôr domov! V potravinovej skrini niečo je! Možno myš... alebo potkan?

– Neboj sa, pozriem sa na to, – odpovedal hrubší hlas.

– Opatrne, nech to nevyskočí!!!

Odchýlili sa vnútorné dvierka a ja som videl, ako ľudské ruky nadvihujú veci, ktoré ma väznili.

– Je to dážďovník, sedí za vreckami s kryštálovým cukrom. Prines mi škatuľu od topánok, položím ho do nej. A zavolaj malého, chcem mu ho zblízka ukázať, kým ho vypustím von.

JANA CAMARA: Strom snívajúci o lese

Bol som taký vyplašený, že mi hneď nadošlo, čo ten človek povedal. Chytil ma za krídla, ale ja som ho stihol poškriabať svojimi mocnými pazúrami a dobnúť zobákom. Nič mi to však nepomohlo, o chvíľu som bol v škatuli.

Malý človečik pribehol a vykrikoval:

– Aká krásna lastovička! Môžem ju pohladkať?

– Radšej nie, len sa dívaj. A nie je to lastovička, ale dážďovník. Pod', vypustíme ho z balkóna.

Keď som sa ocitol na slobode, slúbil som sám sebe, že sa už nikdy nebudem zaujímať o ľudské hniezdo.

No prešlo niekoľko týždňov a ja som na svoj sľub zabudol. Tentokrát som lietal okolo budovy zo zadnej strany. Vtom som zbadal odchýlené okno, kam predomnou unikla krásna vypasená mucha. No počkaj, ja si ňu chytím a pritom nakuknem k ľuďom. Veď toto nie je tmavý malý otvor, do akého som sa dostal minule. Čo sa mi môže stať? Vletím, chytím muchu, v rýchllosti si všetko obzriem – a vyletím!

Vletel som – a žžžuch! Narazil som akejsi mäkkej bielej priesvitnej steny, čo tesne za otvoreným oknom siahala od povaly až po dlážku, zošmykol som sa po nej a ocitol som sa na zemi. Od strachu mi zavrčalo v brušku a hneď som spravil pod seba značku.

Zasa som bol v pasci a pišťal som od strachu. Otvorili sa dvere a – predstavte si – vošla tá istá osoba, ktorú som už poznal. Aj teraz sa vylakala rovnako, ako keď som bol v potravinovej skrini. Myslela si, že som myš. Po chvíli sa odvážila prísť až tam, odkiaľ som sa ozýval. Pozorne odtiahla tú bielu vec, do ktorej som prednedávnom narazil a zbadala ma. Ja som len čupel ako prilepený, triasol som sa a čakal, čo bude. Dlho sa nedialo nič, lebo odišla a zatvorila za sebou dvere. Potom sa vrátila s tým druhým, väčším človekom.

– Predstav si, že nám do izby zasa vletel dážďovník! Ja na zemi za záclonou. Skúsiš ho chytiť a dať do škatule? Aha, asi ma chce zasa ukazovať nejakým malým deťom, ktoré ma ešte nevideli zblízka! No nemienil som na ne čakať. Túžil som len čím skôr vyletieť von.

Keď ma človek nadvihol, silno som ho ťobol do ruky. On ma pustil a ja som v zmätku vyrazil opačným smerom, než bolo treba. Narazil som do tvrdej protilahlej steny. Ááá, to zabolelo! Celý omráčený som letel späť. Tentokrát som sa zamotal do záclony. Pevne som sa do nej zakvačil.

Človek ma chcel vyslobodiť, ale ja som sa tak bál, že som za nič na svete nechcel povoliť zovreté pazúriky.

– Otvor okno! Skúsím ho vypustiť von!

Keď ma aj so záclonou priblížil k otvorenému obluku, zacítil som nádhernú vôňu voľného vzduchu. Okamžite som roztvoril päsť a vyštartoval som ako blesk. Hurá, som slobodný!!! No povedzte, kto by si bol pomyslel, že je také zradné hovoriť si: „Čo sa mi môže stať? Vletím – a vyletím...”

Z knihy Huhuluja

O DĚMONOCH A KŘEŠTÁNOCH

ČO PREDCHÁDZALO STRETNUTIU...

Mládež pre Krista už 14 rokov organizuje open air festival Campfest. Súčasťou hudobného festivalu sú aj semináre, detský program, workshopy, filmy, evanjelizácie, modlitebná služba a duchovné poradenstvo (www.campfest.sk). V jednotlivých oblastiach slúžia ľudia z rôznych kresťanských cirkví a spoločenstiev. Niekoľko rokov sme neboli schopní pripraviť dostatočne veľkú a pripravenú skupinu duchovných poradcov, ktorí by sa mohli modliť a slúžiť osobne ľuďom, ktorí prišli dopredu po evanjelizačnom zhromaždení. Preto sme od roku 2005 začali formovať samostatný tím duchovných poradcov. Postupne ako služba rástla a stále viac ľudí prichádzalo pre pomoc sme si uvedomovali, že naše zdroje sú obmedzené. V roku 2008 sme začali spoluorganizovať modulárnu školu duchovného poradenstva v spolupráci s ELLEL Ministry, ktorá pozostáva z osemnástich víkendových modulov a dvoch päťdňových pobytov praktického vyučovania v priebehu dvoch rokov. Absolventi tejto školy sú vedení k tomu, aby boli nápomocní v službe duchovného poradenstva vo svojom zbore, pokiaľ s tým vedenie zboru súhlasí.

Po 4 rokoch sme vyformovali okolo 100 duchovných poradcov, diplomovaných absolventov modulárnej školy, ktorí zakúsili uzdravenie vnútorné aj fyzické, vyslobodenie, zmocnenie do služby, premenu mysle, charakteru a vzťahov (asi 25 z nich sa zapojilo do služby na Campfeste). Postupne sme si uvedomili, že potreby ľudí na Slovensku sú mnohonásobne väčšie ako sme schopní pokryť ako organizácia, a preto sme sa modlili a hľadali spôsob, ako by do tejto služby mohli byť zapojené aj zbory, farnosti a ich vedenie. Na základe tohto vnímania sme v máji 2011 na ranči v Kráľovej Lehote zvolali stretnutie pastorov, kazateľov, pracovníkov z rôznych protestantských zborov, aby sme im ponúkli spoluprácu pri formácii duchovných poradcov, ktorých by uvoľnili do služby v ich cirkevných zborech. Na stretnutí bolo predstavených 18 tém modulárnej školy ako napr. Vnútorné uzdravenie, Prijatie, Naplnenie DS, Vyslobodenie, Sexualita, Trauma, Premena mysle, Strach... atď. Počas diskusie sme narazili na niekoľko problémov výkladu písma, teológie a demonológie a tiež knihy Uzdravenie vyslobodením od Petra Horrobina. Na základe týchto problémov a neschopnosti zjednotiť sa ohľadom služby duchovného poradenstva sa dohodlo, že sa stretneme v októbri 2011 spolu s ďalšími teológmi, kazateľmi a pastoračnými pracovníkmi z rôznych protestantských cirkví v Banskej Bystrici, aby sme spolu hľadali a diskutovali, čo hovorí písmo, aké sú hranice výkladu biblie a teológie ohľadom služby poradenstva, oslobodzovania a uzdravovania. (demonizácia a služba oslobodzovania kresťanov, zviazovanie zlých duchov, duchovný boj, veľké poverenie cirkvi a služba vyslobodzovania atď...) Po tomto stretnutí v júni študijný odbor Rady CB zverejnil stanovisko na www.cb.sk, v ktorom neodporúča modulárnu školu, Campfest a všetky aktivity MPK. V októbri 2011 pred stretnutím teológov sme sa stretli s Radou CB a snažili si vyjasniť svoje postoje, vysvetliť východiská služby a povolania. V tomto hľadaní pokračujeme obojstrannou komunikáciou a skúmaním písma i učením CB.

PORADENSKÁ SLUŽBA VYSLOBODENIA, VYHÁŇANÍM DÉMONOV.

Začiatkom novembra minulého roku sa teda v Banskej Bystrici uskutočnilo spomínané pracovné stretnutie kazateľov, teológov a pastoraálnych pracovníkov z viacerých cirkví a zástupcov OZ MPK. Viacerí diskutovali viac, iní menej a niektorí len počúvali. Preto osobitne predstavíme len tých, ktorí sa do diskusie zapájali najčastejšie a priniesli zásadné teologické stanoviská. **ALBÍNA BEŇOVÁ** (Cirkev bratská, Mládež pre Krista)

PAVEL HANES (Bratská jednota baptistov. Vyučuje teológiu na Katedre teológie a katechetiky v Banskej Bystrici.) **R. BETINA** (Cirkev bratská, kazateľ, predseda študijného odboru CB), **JÁN LIBA** (Apoštolská cirkev, hlavný pastor, 1. zástupca biskupa pre vzdelávanie) a **JÁN HENŽEL** (Cirkev bratská, Predseda Rady CB, odborný asistent Katedry teológie a katechetiky). Besedu moderoval **PAVOL BIROŠ** zástupca MPK. Redakčne spracoval BOHUSLAV PIATKO.

VYJASŇOVANIE POJMOV

P. Biroš: Čo hovorí teológia: Môže byť kresťan posadnutý démonom? Naša skúsenosť je, že áno. Ak túto skutočnosť niekto zásadne odmieta, tak musí povedať, či ide o tajomstvo, ktoré nevieme rozlúštiť, alebo človek žil v pretváрке, a potom je otázka, či bol znovuzrodený? Čo teda o týchto veciach hovorí evanjelická teológia?

P. Liba: Mali by sme si najskôr jasne zadefinovať, čo je to byť demonizovaný. Keď hovoríme o démonoch, všetci veríme, že sú. Rovnako, ako veríme, že útočia. Ale, neviem, čo je to: Môže byť kresťan demonizovaný? Horrobin to tam síce vysvetľuje, ale či je to ono?

P. Biroš: Horrobin nie je teológ. Ponúka laický pohľad praktika a pokúsil sa na základe vlastných skúseností zostaviť príručku pre ľudí, ktorí sa tým zaoberajú. Toto je stretnutie teológov, ktorí by mali presne vedieť, čo sa pod pojmom demonizovaný skrýva.

R. Betina: Jednou zo základných premis autora spomínanej knihy je, že kresťan môže byť demonizovaný, teda znovu obsadený démonom zvnútra. Používa na to viaceré výrazy, môžeme citovať: „Tvrdím, nielen to, že kresťania môžu po obrátení mať démonov, ktorí v nich boli pred obrátením, alebo skrze hriech dostať ďalších démonov. ...toto nie je teoretický pohľad, ale

je to názor založený na rozsiahlych skúsenostiach služby uzdravovania a vyslobodenia.“ Autor hovorí o tom, že démoni vstúpili do kresťanov dokonca vtedy, keď ešte boli v maternici svojej matky. A ďalej hovorí: „Hoci v Písme nejestvuje žiaden verš, ktorý by jednoznačne hovoril, že kresťania môžu mať démonov, existuje mnoho veršov, ktoré jasne považujú za samozrejmosť, že ich môžu mať. Skúsenosť bezpochyby tento názor podporuje a svedectvá mnohých kresťanov, ktorí boli skrze vyslobodenie uzdravení tento predpoklad potvrdzujú.“ Na jednej strane autor priznáva, že neexistuje žiaden verš, ktorý by explicitne vyjadril, že kresťan môže mať démonov a v tej istej vete tvrdí, že existuje množstvo veršov, ktoré považujú za samozrejmé, že ich môže mať. Podľa môjho poznania Písma a štúdia tejto otázky je to naozaj tak, že nikde v Biblii si nemôžeme prečítať, že existuje možnosť, že by kresťan mohol mať démonov, ak za kresťanov považujeme ľudí po Letniciach, nie tých z Ježišovej doby. Myslím si, že tu treba skôr dať na Písmo, ako na skúsenosť. Písmo je v tejto veci jednoznačné. Tento názor podporuje množstvo teológov, napríklad aj Clinton Arnold, ktorí tvrdia, že ani v Pavlových listoch, ani v iných epištolách sa nestretli s tým, že by kresťan mohol mať démonov...

P. Biroš: ...ale Arnold to ešte špecifikuje, keď pokračuje, že aj kresťan môže dať miesto zlému,

môže ho vpustiť, môže mu dať príležitosť.

R. Betina: Správne, on tam cituje z Listu Efezanom 4. kapitoly: „... nedávajte miesta diablu“. To je už otázka interpretácie, či tento verš chce povedať, že dať miesto (šancu, príležitosť) diablu znamená dať príležitosť diablu, aby znova mohol doňho vstúpiť a dostať ho pod svoju kontrolu, alebo to jednoducho znamená, dať mu príležitosť, aby diabol cez pokušenie mal na kresťana vplyv zvonka. Podľa mňa, tento verš sa nedá vysvetľovať v tom zmysle, že kresťan sa otvára pre to, aby Zlý, skrze hriech mohol vstúpiť do jeho vnútra.

P. Biroš: Takže, toto je tvoj názor – Zlý nemôže vstúpiť do vnútra kresťana...?

R. Betina: Ja nevyklúčujem otázku pokušenia a nazvime to – démonského útoku zvonka. Ten môže mať niekedy takú masívnu podobu, že to niektorí ľudia prežívajú, ako keby ich ovládla moc temnosti. No mojím presvedčením je, že to bol vždy útok zvonka, to nebolo pôsobenie démona zvnútra.

P. Biroš: Takže – rieši, či nerieši Písmo otázku: Kde je démon?

P. Hanes: Nevie, či môžeme takto „digitálne“ rozlišovať pojem kresťan – nekresťan. Keby sme to zobrali prísne biblicky, tak kresťan je chránený a Zlý sa ho nedotýka. V tom istom liste apoštola Jána sa hovorí, že kto sa narodil z neho, nehreší. A Pavel hovorí –

„nežijem ja, ale žije vo mne Kristus“. Pýtam sa, či je rozumné stavať otázku takto – teda „Kde démon pôsobí?“ To je pravdepodobne v istom zmysle tajomstvom. Možno len súhlasiť s tým, že prvých kresťanov máme po Letniciach. Je však veľmi zaujímavý Ježišov postoj k Petrovi. Peter vyznal: *Ty si syn živého Boha* a neskôr mu Ježiš povedal: *Chod' za mnou, satan*. Mohli by sme špekulovať ako to myslel a kde ten satan bol, ale je zrejmé, že Ježiš takto oslovil Petra. Pre moju prax, ktorá nie je oslobodzovacia, nie je natoľko dôležité, či to je zvonka alebo zvnútra. Ale rozhodne platí, že ak niekoho vlastní Kristus, nemôže ho vlastniť satan. Nevie, či má veľký zmysel riešiť to, čo Biblia nerieši. Biblia nikde nehovorí, či zvnútra alebo zvonka. Myslím si, že sa dohodneme na tom, že ak je niekto vlastnený Kristom, nemôže byť vlastnený satanom. Ale satan môže pôsobiť, a keď niekto je vedený, že mu môže rozkázať, tak si myslím, že tá služba môže byť a už by som sa ďalej príliš nepýtal.

R. Betina: V tom prípade si musíme ujasniť, kto je kresťan. Kto má ducha Kristovho. Treba si uvedomiť, že učeníci žili a učili v prechodnom období a používať ich ako argument v tomto prípade nemožno. My nie sme v prechodnom období, my nežijeme v čase medzi jeho prvým príchodom a príchodom zoslania Ducha svätého. To bolo špecifické medziobdobie, ktoré sa vyznačovalo aj špecifickými prejavmi. My žijeme po Letniciach, kde je to úplne jednoznačné, preto môžeme používať len argumentáciu po Letniciach. Už sme spomenuli Clintona Arnolda. On píše o tom, ako sily temnoty pôsobia na veriacich, hovorí: „Áno, satan je porazený, ale aktívny nepriateľ. Jeho sily nás už nemôžu držať v zajatí, nemôžu nás oddeliť od Boha, nemôžu nás nútiť zotrvať v hriechu, lebo máme slobo du v Kristovi“.

P. Biroš: Ale – môže byť kresťan, ktorý dal miesto Zlému. A Zlý ho začína v niektorej oblasti zväzovať a on nie je slobodný. Aký je to stav, keď hovoríme o znovuzrozenom kresťanovi evenjelikálneho vyznania?

R. Betina: Vtedy treba zobrať do úvahy trojakú povahu pôsobnosti zla: svet, diabol a telo. A ak my z tohto extrahujeme len moc temnosti, teda diabla a zabúdame na to, že je tu aj slabosť tela a vplyv sveta, potom môžeme sklznúť do extrém. Všimnite si, že keď Pavol hovorí Galatanom, čo sú skutky tela, uvádza tam aj modlársť. P. Horobin modlársť jednoznačne stotožňuje s démonickým pôsobením. Pavol to nazýva skutkami tela. Čiže tam ide aj o zodpovednosť človeka, do akej miery sa otvorí alebo neotvorí pre hriech. Ťažko tu klinicky oddeľovať – tu pôsobí len telo a tu len diabol. Diabol pôsobí cez telo aj zvnútra, to môžem povedať, lebo telo je diablov spojenec, ktorý je vnútri. A svet je diablov spojenec vonku.

A. Beňová: Súhlasím s tým, čo hovorí Rasto, ale služba vyslobodzovania nevyklučuje osobnú zodpovednosť za pokušenie tela. Je napísané (1. Ján): „Kto zostáva v slove, zlé sa ho nedotkne“. Ale ak zostávame v hriechu, žijeme v hriechu a ten stav pretrvávajú, vylučuje to možnosť, aby to došlo do štádia, že človek je ovládaný aj v duchovnej oblasti?

P. Biroš: Alebo je znovuzrodený kresťan, ale hreší v nejakej oblasti. A padá. Je napísané, že kto hreší, je otrokom hriechu. Ale je súčasne znovuzrodený, lebo prijal Pána Ježiša. Bojuje so svojím hriechom, ale nezvláda to. Vieme ten stav teologicky popísať?

R. Betina: Tvrdím, že neexistuje v Biblii text, ktorý by explicitne povedal, že kresťan môže mať démona. K tomuto problému by tu mala debata skončiť.

P. Biroš: To znamená, že to nemusíme vôbec riešiť?

R. Betina: Používať mlčanie Písma ako argument je dvojsečná zbraň. Dakto môže povedať, že keď o tom Biblia nehovorí, tak sa to nevyklučuje. Opakujem za seba: z toho, čo ja poznám Písmo viem, že kresťan môže byť napádaný, pokušaný, demoralizovaný diablom. Ale keby to bolo tak, že s každým mojím hriechom má diabol právo vstúpiť do mňa, tak do smrti potrebujem

niekoho, aby toho démona zo mňa vyháňal.

A. Beňová: Musím trochu zareagovať, lebo hovoríš o veciach, ktoré sme nepovedali. Nepíše to ani Horobin a nie je to ani naša skúsenosť, že by za každým hriechom bol démon. Keď je hriech, tak je hriech a rieši sa na úrovni hriechu a nie na úrovni démonov. Riešime ho pokáním. Lebo aj pokánie má moc zbaviť človeka zlého. Cez pokánie sa dostávame k oslobodeniu od hriechov. Biblia nevyklučuje ani nepotvrďuje, aspoň neviem o tom, či môže mať kresťan démona. Nikde sa o tom tak jasne a jednoznačne nehovorí. Čiže, stále sme na rozhraní.

M. Jurčo: Nalistoval som si 1. Korinťanom 3, 16: „Azda neviete, že ste Božím chrámom a že vo vás prebýva Boží duch?“ Ak sme povedali, že kresťan je ten, čo má Ducha Kristovho, tak sa musím spýtať, či človek môže mať aj Ducha Božieho aj ducha diablovho súčasne? Asi nie.

A. Beňová: Ja nikdy neriešim to, či človek má alebo nemá démona. Ale ak sa modlíme a on sa tej veci zrieka a nejde to, tak vidíme, že niečo v ňom je. V mene Ježiša mu pomáhame. Naozaj neviem, prečo je v tom taký problém?

M. Jurčo: Lebo hľadáme odpoveď na tú zásadnú otázku: Je to v ňom, zvnútra, alebo je to zvonku?

A. Beňová: Duch je proti telu, telo je proti duchu. Ja verím tomu, že v oblasti ducha je človek pod mocou Ducha svätého, ale v oblasti mysle aj pocitov nemusí byť sám sebe pánom. A my musíme bojovať za to, aby aj naša myseľ bola pod pôsobením Ducha svätého. Uznávam, že nemôžeme tvoriť teológiu na základe skúseností, ale treba vidieť aj druhú stránku vecí. Ak správne chápeme Božie slovo, tak skúsenosti ho musia potvrdzovať.

R. Betina: Keď Pavol píše Efezanom o duchovnom boji, tak dáva presný manuál pre kresťana, ako duchovný boj viesť. Tam niet ani náznak toho, čo hovorí vo svojej knihe Peter Horobin. Pavol píše, že sme vystavovaní útokom, v ktorých máme obstať, stále ukazujú človeka, ktorý je napádaný zvonka a jeho obranou sú viera, spravodlivosť, pokora atď.

A. Beňová: Ale tam je aj 12. verš: „*Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam a nadzemským duchom zla.*“ Na to, aby vyšiel démon zo mňa nepotrebujem obliecť zbrane, ja ho potrebujem poslať preč. Samozrejme, že potrebujem výzbroj, aby som sa bránila pre útokmi zvonka. Pavol píše: „*Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v ten deň zla odolať a tým, že všetko prekonáte, obstáť.*“

M. Jurčo: Ale to stále nie sú slová, ktoré by hovorili, že v našom vnútri je démon. Ja to chápem tak, že sa mám vyzbrojiť, aby sa zlé nedostalo do môjho vnútra.

P. Hanes: Mám taký pocit, že sú veci, ktoré nie sú v Biblii definované a my sa ich snažíme do definícií natlačiť. Mňa pri hodnotení takýchto situácií vždy zastavuje jedna otázka: Ak niekto má obdarovanie rozoznávania duchov, tak to ja asi neskontrolujem. Môžem si overiť jeho život, či ide o človeka pravdy, či jeho teológia je v poriadku, ale keď mi povie, že tam a tam sa prejavila nejaká sila, tak ja môžem len pokrčiť ramenami, že neviem, alebo mu uverím. Mám pocit, že Písmo nás nevedie k tomu, aby sme všetko vedeli z Písma, ale vedie nás k tomu, aby sme vedeli ako sa dostať k správnej informácii... Tým nechcem spochybniť Písmo, nehovorím, že nechajme Písmo bokom a podme vytvárať nejakú praktickú teológiu skúseností. Všetko sa musí dať zdôvodniť Písmom. Keď niekto tvrdí, že má takýto dar, ja ho z Písma neskontrolujem. Ale z Písma viem, že taký dar existuje. Čo treba v tejto súvislosti podčiarknuť je, že Biblia apeluje na človeka-kresťana, aby sa bránil a nehovoril, aby človek vyhľadal nejakú službu, ktorá by mu mala pomôcť. Ale ak niekto má taký dar, tak, samozrejme, stále bude apelovať na to, aby sa pomáhalo iným.

R. Betina: Peter Horrobin nehovorí, že toto je špeciálny dar pre jednotlivcov. Hovorí: „Verím, že som v tejto knihe jasne ukázal na Ježišovo poverenie učeníkov, aby vyhánali démonov...“ a ďalej... „že je to súčasťou veľkého poverenia pre cirkev v celom jej časovom rozsahu.“ Pre cirkev – to sa teda týka aj teba, aj mňa, aj jeho. A ak to nero-

bíme, tak sa veľmi vážne previňujeme.

P. Hanes: Samozrejme, že to takto nemôžeme vnímať a ani ja to tak nevnímam. To, že Ježiš celej cirkvi prikázal robiť niečo ešte neznáma, že každý jednotlivec má všetky dary. V 1. Korintanom 12 je jasne napísané, že dar rozoznávania duchov je špecifický dar.

J. Liba: Ja k tomu len pár slov. Niekedy sme v nebezpečenstve posúvať veci z extrému do extrému. Vidíme veci príliš čierno-bielo. Myslím si, že duchovné poradenstvo je veľmi potrebné. O tom sa asi nemusíme presviedčať. No vo chvíli, keď povieme, že duchovné poradenstvo je vyhánanie diabla, tak sme v extrém. Apoštol Pavol sa démonickým mocnostiam venoval len v takej miere v akej bolo nutné. Drvivá časť duchovného poradenstva spočíva v tom, že sa treba poddať Bohu. Na to máme duchovnú výzbroj. Ale musíme si ujasniť, na akej pôde stojíme. Stojíme na pôde znovuzrodeného kresťana? Ako je ďaleko od toho, čo sa označuje za kresťana k znovuzrodenému kresťanovi? Toto si musíme najskôr ujasniť. Ak si toto neroztriedime a nevyjasníme, tak celý problém odmietneme v akomsi balíku, o ktorom ani nebudeme vedieť, čo všetko doň patrí a čo nie. A ešte jedno – ako duchovný pracovník cirkvi by som veľmi opatrne narábal s termínom „demonizovaný kresťan“. Tam treba byť veľmi citlivý. Jeden extrém je, keď povieme, že tomu neveríme a druhý extrém je, keď to povyšujeme. Nevie, prečo sa z celej tej Horrobinovej knihy robí taký problém... Nestotožňujem sa s mnohým z tejto knihy, ale nemôžeme to všetko odsunúť úplne nabok.

P. Biroš: Ty teda hovoríš, že aj kresťania môžu byť demonizovaní, ale bol by si v tom veľmi opatrný?

J. Liba: Ešte opatrnejší...

P. Biroš: ...pripúšťaš to, či nie?

J. Liba: Skôr by som povedal, že nie. Myslím si, že kresťan môže byť pod tlakom. Aj znovuzrodený môže potrebovať pomoc. No v každom prípade by som ho viedol k autorite Ježiša Krista.

R. Betina: Prečítam jednu vetu

z Horrobinovej knihy: „Tí, ktorí nepodporujú službu vyslobodzovania, sú proti Kristovi... tí vedúci (to znamená kazatelia, učители, pozn. RB), ktorí sami nerobia službu vyslobodzovania, rozháňajú stádo.“ Takže – väčšina z nás, čo sme tu, rozháňame stádo...

A. Beňová: Mám pocit, že tu sa navádza akýsi obraz toho, že celé Ellet Ministeries je o vyhánaní démonov, poradenstvo je o vyhánaní démonov. Ale to nie je pravda. V drvivej väčšine prípadov je to úplne o niečom inom. Takže prosím, aby sa nevytváral o tom takýto obraz, lebo je nepravdivý.

P. Hanes: V tejto súvislosti sa musím spýtať, prečo MPK vydalo túto knihu, lebo ona veľmi silno pripomína, že ak toto niekto nerobí, tak je buď sám demonizovaný, alebo robí diablovu prácu. A pritom všetko, čo ste tu zatiaľ zdôrazňovali ako podstatu poradenstva je klasická pastoračná činnosť.

M. Lipovský: My nehovoríme, že všetko z tej knihy prijímame a so všetkým sa stotožňujeme. Veď sú desiatky iných kníh, ktoré sa venujú tejto téme a tiež sa so všetkým každý nestotožňuje.

R. Betina: Tento argument neobstojí. Všetky ostatné sú knihy, ktoré vydali iní. Túto ste vydali vy. Mne to pripadá, že ste si dali gól do vlastnej brány. Veď kniha, ktorej autor tvrdí, že „služba vyslobodzovania je absolútnym stredom kresťanskej služby a mala by byť súčasťou jej hlavného prúdu a ak to nie je tak, Kristovo telo trpí“, vyšla pod vašou hlavičkou. Vy ste sa pod ňu podpísali. Ako sa chcete dištancovať od niečoho, čo ste sami preložili a vydali?

M. Lipovský: Ale my sa od toho nedíštancujeme. Vydali sme ju preto, lebo sme nič lepšie v tejto oblasti zatiaľ napísané nenašli. Veď sa tomu u nás nikto nevenuje, nikto to neprednáša a neučí. V tej knihe je veľa dobrého a my sa od nej nedíštancujeme. Chceme rozprávať o veciach, ktoré nie sú dobré. Keby nebolo tej knihy, tak by sme ani nezačali poriadne riešiť problematiku poradenstva na Slovensku. Ak tá kniha bola podnetom na tieto diskusie a ak sa začne dačo seriózne robiť s poradenstvom, vďaka Bohu za ňu. Veď aj my sa vieme k nej ►

kriticky postaviť a neprijímať otrocky všetko, čo je tam napísané.

P. Hanes: No, ja sa priznám, že pri prvom prelistovaní som ju nebral nejako vážne. Práve vďaka mnohým, podľa mňa pomýleným, absolútnym vyhláseniam. No ale ak to ideme brať vážne, tak potom pozor!

R. Betina: Myslíš si, že toto je zodpovedný prístup? Že takto si to prefiltruje aj iný čitateľ?

P. Hanes: Dobrá otázka. Zopakujem to ešte raz – po prvom prelistovaní by som povedal: Áno, prečo by som ju nemal čítať. Ako knihu. Ja som vnímal jej autora ako človeka, ktorý má obdarovanie, ktorý robí nejakú službu a chce sa o ňu podeliť, povedzme, že istou hyperbolou, nadsadením, zjednodušením. Ale postaviť jej obsah a výpovede ako absolútne centrum každej služby, s tým, samozrejme, nemôžem súhlasiť.

R. Betina: Ja nemám problém s jej hyperbolami, ja mám problém s autorovými biblickými východiskami. Ak ideme zhŕňať nejaké závery, tak musíme vedieť, či sme sa na tomto zhodli.

P. Hanes: Zadefinujeme si, čo je „démonizácia“, a „démonizovaný“. Podľa mňa, a možno sa na tom zhodneme, démonizovaný je človek, ktorý je tak silno ovládaný zlým, že sa už neprejavuje ako on sám.

P. Bíroš: A môže sa to stať kresťanovi?

P. Hanes: Ja by som povedal, že nie.

P. Bíroš: A keď sa to stane?

P. Hanes: Potom si musíme vyjasniť otázku, kto je kresťan?

P. Bíroš: Táto otázka má pastoračný rozmer. Poviem to na príklade: tvoja manželka alebo najbližší spolupracovník, poznáš ich roky, si presvedčený, že sú znovuzrodení kresťania a zrazu sa pri nejakej príležitosti začne prejavovať zlý. Čo spravíš? Spochybniš, že nie je kresťan? Alebo, čo vtedy spochybniš?

P. Hanes: Keď povieš, že to je kresťan, je pod nadvládou Krista, tak povieš, že Kristus nie je dosť moc-

ný. Keď povieš – nie si kresťan, tak napádaš jeho obrátenie. Teda ten človek nie je dostatočný kresťan. Ja si myslím, že to je trochu odvážne, takto to vyhraniť. Ja by som tam nechal trochu mystéria. A ak máme niečo spochybniť, tak radšej spochybňime človeka ako Boha.

P. Bíroš: Čo to znamená prakticky?

P. Hanes: Prakticky by som spochybnil kresťanstvo človeka, jeho pravosť, lebo ak toto sa môže s človekom diať, tak niečo s jeho kresťanstvom nie je v poriadku.

R. Betina: Ak sa zhodneme na tom, že demonizovaný človek je ten, ktorý vykazuje určité známky vyššej bytosti, silnejšej vôle a nie je sám sebou a že toto sa kresťanovi nemôže stať, tak s tým súhlasím. Byť demonizovaný znamená mať v sebe démona, znamená byť pod vládou inej moci, moci temnosti. Tí ľudia, ktorí mali démona, boli demonizovaní, teda boli démonom ovládaní. Nemôžeme robiť rozdiel medzi posadnutosťou a demonizovaním. To nie sú dve rozdielne veci. To je len vec anglického prekladu. Demonizovaných ľudí ovláda démon zvnútra. Sú v jeho moci. No tu treba podčiarknuť, že byť vystavený útokom démonov, neznamená byť demonizovaný. To sú útoky zvonka, a preto ja dosť zásadne rozlišujem tie termíny: zvnútra a zvonka. Byť pokúšaný zvonka nie je demonizácia a pokúšani sú aj znovuzrodení kresťania. Mať démona, znamená, mať ho vnútri a vnútri nemôže byť aj Ježiš, aj démon. Znovuzrodený kresťan má vnútri Ježiša, ale môže ho napádať démon. Toto je alfa a omega celého problému a ak sa na tomto nezhodneme, nezhodneme sa asi na ničom.

J. Liba: Podstatné je ešte si uvedomiť, čo nasleduje ďalej. Aj kresťania môžu byť poviazaní (nerád používam slovo posadnutí), ale musí prísť vyslobodenie v Kristovi. Iba tak môžu pokračovať v duchovnom raste. Nemôže do istej miery pôsobiť Duch svätý a potom nastúpiť nejaký iný vysloboditeľ, ako Kristus. Tým, samozrejme, nehovorím, že v živote nemá miesto aj vyslobodzovanie a vďaka Bohu, že sa začíname zaoberať aj otázkami duchovného poradenstva.

Na čom sme sa zhodli:

P. Hanes: Mám pocit, že sa začíname trochu točiť do kruhu, akoby sme si nepamätali, na čom sme sa už dohodli a zhodli. Takže, ak to môžem zhrnúť:

1. Povedali sme si, že demonizovanie a posadnutie nie sú šťastné pomenovania. Netreba ich používať (vo vzťahu ku kresťanom).

2. Pripúšťame pôsobenie démonov na kresťanov v tom zmysle, že kresťan nemôže byť vlastnený démonom, ale môže byť pod vplyvom démona.

3. Znovuzrodený kresťan nemôže byť demonizovaný. (Demonizovaný znamená, že vykazuje známky alebo prejavy toho, že je pod vplyvom, nadvládou inej vôle, moci.)

Lipovský: A z toho vyplýva, že ak je niekto demonizovaný, tak musíme povedať, že nie je kresťan?

R. Betina: Hovoríme, že následne z toho vyplýva, že kresťan nemôže byť v tomto zmysle demonizovaný.

J. Liba: Definícia posadnutosti démonom je: Byť ovládnutý démonom prebývajúcim v tele.

P. Hanes: Ak je kresťan definovaný ako „človek v Kristovi“, nemôže byť zároveň „v nečistom duchu“. To je teológia.

A. Beňová: Stále mi nie je jasná odpoveď na otázku: Ako nazvať človeka kresťana, ktorý nevykazuje známky demonizácie, ale pri modlitbe je tam démonický prejav.

P. Hanes: Je zrejme, že je tam pôsobenie Zlého, ale neviem, či to vieme biblicky pomenovať. 2000-ročný problém cirkvi je, že ľudia, ktorí majú skúsenosti, sa ich snažia zovšeobecniť a vnútiť do predpisu: Obrátil som sa pod mostom – každý sa musí obrátiť pod mostom. Mám úctu ku všetkým, ktorí majú skúsenosti z takejto služby, ale urobiť z toho teológiu a povedať, toto musí byť tak a nie inak, to by som si netrúfol... Skúsenosť nemožno zovšeobecňovať.

NAD KNIHOU P. HORROBINA: UZDRAVENIE VYSLOBODENÍM

P. Bíroš: Uvedomujeme si, že táto kniha môže byť zneužitá, keď si ju dakto prečíta, povie si, že má autoritu a danosti vyháňať démonov. My sme ju nevydali ako návod na vyháňa-

nie démonov. Problém, ktorý vyvolala táto kniha je v inom: v autorových nie vždy biblických vyhláseniach, ktoré sú stavané ako absolútne. Žiaľ, až spätne sme si uvedomili, že tam nie sú biblické základy, ale len základy pre službu. To je naša chyba. Musím teda povedať a podčiarknuť – táto kniha nie je základom modulárnej školy, ani sa na modulárnej škole neštuduje.

Myslím si, že keď sme si vyjasnili základné princípy, oddelili Horrobinove princípy od biblických a zadefinovali pojmy, s ktorými narába on, mohli by sme prejsť knihou a pomenovať, čo z nej áno a čo nie.

J. Henžel: Vopred predostieram, že to čo poviem, som spracoval s pomocou odbornej literatúry. Takže nie sú to všetko moje myšlienky, ale sú to myšlienky, s ktorými sa stotožňujem.

Prvá vec, na ktorú si musíme odpovedať je: Čo je biblická teológia?

1. Keď kresťania hovoria o niečom, že je „biblické,“ tak vyslovujú svoje uznanie, že to o čom hovoria sa nachádza v Biblii. Z tohto hľadiska Horrobinov výklad Biblie nie je nebiblický. Biblická teológia je však čosi viac.

2. Pod „biblickou teológiou“ sa často myslí zhrnutie významu nejakého pojmu, ktorý sa v Biblii nachádza. Z tohto hľadiska už možno mať voči Horrobinovi určité námietky. No biblická teológia je ešte čosi viac.

3. Biblická teológia sa zaoberá procesom Božieho sebazjavenia tak, ako je zjavené v Biblii. Povedané inými slovami: biblická teológia je spôsob chápania Biblie ako celku. Vidíme v nej rozvíjajúci sa plán spásy.

Ak je teda biblická teológia vyjadrením toho, čo Boh urobil pre našu záchranu, potom hovoriť o biblickej teológii mocnosti zla už znamená, že sme pripísali diablu väčší význam, ako si zaslúži. A touto cestou postupuje Horrobin, ktorý vidí démonov takmer všade a dokonca rozlišuje aj ich hierarchickú štruktúru. Nebezpečenstvo nebiblického zmýšľania o mocnostiach zla pramení z toho, že máme o nich

veľmi málo biblických dôkazov. Stará zmluva nehovorí o démonoch takmer nič. V Novej zmluve sa spomínajú v evanjeliách, menej v Skutkoch a mizivo v ostatných novozmluvných knihách. Toto využíva P. Horrobin – nedostatok biblických dôkazov dopĺňa skúsenosťami zo služby vyslobodenia. Preto

sa domnievam, že by bolo výsmechom biblickej teológie, keby niekto tvrdil, že Horrobinove biblické základy uzdravenia vyslobodením sú biblickou teológiou. Navyše, keď jeho rozhodujúcimi argumentmi sú skúsenosti, a nie štandardné exegetické postupy. Osobná skúsenosť nahradila chýbajúce biblické dôkazy. Keď aj zatiaľ výsledok nenazveme nebiblickou teológiou, tak už z definície ju musíme nazvať aspoň nie-biblickou teológiou, lebo pochádza z iných zdrojov (zo skúseností) než z Biblie. Považujem za nebezpečné uprednostňovať skúsenosti služby pred biblickými dôkazmi, lebo keď dôjde k dramatickým zážitkom, ktoré sú vo svete mágie a zlých duchov možné, je veľmi ťažké sa ich zbaviť. Dokonca aj niektorí z tých, čo konajú službu vyslobodenia pripúšťajú, že také praktiky môžu ovládnuť ľudí do takej miery, že stratia rovnováhu svojho kresťanského života.

Všimnime si Ježišovu skúsenosť služby ako ju zachytil Marek 1,24 alebo 3,11–12. Hoci démoni hovorili pravdu, Ježiš ich umlčal a nedovolil im hovoriť. Takže, ak Horrobin tvrdí, že poznanie zlých duchov sa získava zo skúsenosti služby, tak je to v rozpore s tým, čo vidíme v Ježišovej službe. Démon nesmie byť hovorcom Boha! Je v záujme našej spásy chápať mocnosť zla vo vzťahu k životu, smrti a vzkrieseniu Pána Ježiša Krista.

P. Biroš: Už som spomínal, že P. Horrobin nie je teológ. Jeho

knihy nie je teologická literatúra. Cieľom tej knihy je – zdieľať sa so svojimi skúsenosťami a hľadať na svoje poznatky zo skúseností oporu v Písme. Naša reálna skúsenosť je, že v našich zboroch a cirkvách sa málo, alebo vôbec, o tom nehovorí a ešte menej praktizuje.

R. Betina: Je pravdou, že Peter Horrobin na jednej strane varuje, ale sám sa nedrží svojho varovania. Varuje čitateľov pred tým, aby sa nevytrhávali texty z kontextu, najmä pri pokuse konfrontovať alebo zosúladať ich s našou teológiou. Ale sám vytrháva biblické texty z kontextu a dáva im úplne iný význam. Uvediem príklad: Na strane 232 cituje z Jána z 3. kapitoly 33. verš. (32. končí tým, že Ježiš, čo videl a počul to svedčil, ale nikto neprijíma jeho svedectvo.) Verš 33. „*kto prijal jeho svedectvo, ten spečatil, že Boh je pravdivý*“. A teraz text Horrobina: „Je jasné, že vo verši 33 sa to, o čom Ježiš hovoril, nevzťahovalo iba na jeho vyučovanie o službe vyslobodenia. Na druhej strane však vyučovanie o službe vyslobodenia zo svojich slov nevylúčil.“ Komu by napadlo pri čítaní 33. verša vôbec spomenúť a zaťahovať do kontextu službu vyslobodenia? A ďalej pokračuje: „Môžeme z toho vyvodit, že ak neprijímame Ježišovo vyučovanie o službe vyslobodenia, popierame tak pravdu o Bohu, ktorú nám Ježiš vyhlasoval“. Toto nepotrebuje komentár. Veď ten verš hovorí o niečom úplne inom. Alebo ešte jeden taký polopatistický príklad: Ježišove slová: „*Kto nie je so mnou, je proti mne*“ Horrobin interpretuje: Kto nie je so mnou v službe vyslobodzovania, je proti mne. S takýmto znásilnením biblických textov sa na stránkach knihy stretneme neraz. No, ale môj zásadný problém je s jeho hlavnými tézami. Na otázku: *Čo je veľké poslanie cirkvi*, odpovedá: *Kázať kráľovstvo Božie, uzdravovať chorých, vyháňať démonov, vo výnimočných prípadoch kriesiť mŕtvych*. Podľa neho, z Matúša 28, 18–20 vyplýva, že treba robiť tieto štyri veci. Podľa mňa veľké poslanie je: *Kázať slovo všetkým národom sveta, krstiť obrátených ľudí a vyučovať – viesť ich k duchovnej dospelosti*. Toto je veľké poslanie cirkvi. ►

Horrobin tvrdí, že do tohto veľkého poslania treba zahrnúť aj službu vyslobodzovania a ten, kto to nerobí, stojí proti Kristovi.

Další základný problém, čo mám: Podľa neho Ježiš vyhánal démonov len z veriacich ľudí. Lebo vyhánať z neveriacich ľudí je nebezpečné, lebo v prípade, že uprázdnené miesto neobsadí Svätý Duch, nahrnú sa tam ďalší démoni. To používa ako argument, prečo nemáme vyhánať démonov z neveriacich. Jednoducho, táto kniha je demonologický výklad celého Písma. Treba si však uvedomiť, že tento názor je len pokračovaním teritoriálnej demonológie, ktorá hlása, že duchovia sú všade okolo nás a treba ich vyhánať. Tento autor zachádza ešte ďalej, keď tvrdí, že duchovia sú v nás.

P. Hanes: Ak niekto má obdarovanie vyhánať démonov, rozoznávať démonov, to som schopný prijať. Rozumiem tomu podľa Písma, že Ježiš zviazal silného, ja môžem analogickým spôsobom robiť to isté, keďže Ježiš je silnejší ako satan a ja som Ježišov služobník, mám obdarovanie, ja som tiež silnejší ako tento duch, ktorý tu je, preto urobím to isté, čo Ježiš. To viem prijať. Ale toto nie je exegéza (exegéza = vecný výklad biblického textu, pozn. red.), to je aplikácia analógiou, ktorú viem pripustiť, opakujem, ak má niekto obdarovanie. Treba však rozlišovať medzi analogickým používaním Písma a exegézou. Ako exegéza sú Horrobinove tvrdenia neprijateľné.

R. Betina: Nemôžem súhlasiť s tým, čo hovoríš. Ako môžeš povedať, že ako exegéza to neobstoí, ale ako analógia v službe je to v poriadku...

P. Hanes: Ja som nepovedal „v poriadku“. Povedal som, že „to viem prijať“.

R. Betina: Ale ak prax nie je založená na dobrej teórii, v tomto prípade na Biblickej exegéze, tak tú prax nemôžem prijať. Biblia vie len o jednom, kto prišiel zviazať Satana a to je Ježiš. Žiaden iný kresťan nemá právo zväzovať. Ježiš prišiel zviazať toho silného a premôcť ho. Urobil to na kríži. Biblia nám nikde nedáva oprávnenie na takéto konanie, lebo my nie sme silnejší. Opakujem – žiaden kresťan nemá silu

zviazať satana, lebo ten je nad naše sily, jedine Kristus má moc zviazať satana a to aj prišiel urobiť. Veď to bol jeden z hlavných dôvodov jeho príchodu.

J. Liba: Ja v tom nevidím exegézu, ale princíp. Ten kto je silnejší, víťazí. A to je Ježiš. To je zásadný princíp.

P. Biroš: A aplikácia pre nás? My už nič nemáme robiť, lebo všetko je vyriešené?

R. Betina: Určite nemusíme zväzovať toho, ktorý je zviazaný. Prečo si my osobujeme Božské privilégia? My máme účasť na Kristovom víťazstve.

Znovuzrodený kresťan nemôže byť démonizovaný.

P. Biroš: Takto vyzerá svet, keď je satan poviazaný? – To čo sa deje vo svete?

R. Betina: Tak potom Biblia klame? Ale to je iný pohľad... potom to, čo sa stalo na kríži, sa vlastne nestalo?

P. Hanes: Prepáčte, že do toho vstúpim! Sme pri kľúčových veciach a začíname rozprávať rýchlo a nahlas. Diabol nás dostáva tam, kde nás chce mať. My nerozprávame o teoretickom nepriateľovi, ale o praktickom protivníkovi. Všetci chceme pravdu, len každý ju vidí trochu inak. A treba sa nám zjednotiť.

R. Betina: Na predchádzajúcom seminári v Kráľovej Lehote sa stále operovalo textom z Matúša (Mt 16, 19): „Čokoľvek by ste zviazali...“, teda aj démonov. Ale ten verš hovorí o úplne inom. Hovorí o kázni v cirkvi a otázkach hriechu.

A. Beňová: Podľa mňa tam ide o niečo iné, ako o riešenie hriechu. Ježiš dáva poverenie Petrovi na zriadenie cirkvi

R. Betina: Nie. To je rabínsky obraz. To bola súdna právomoc o niečom rozhodnúť tak, alebo inak. To v kontexte židovstva znamenalo

zväzovať a rozväzovať. Nie je možné dávať tomu iný význam a iný odkaz. Týmto pokynom dáva Ježiš Petrovi právo, aké dovtedy mali len rabíni.

J. Liba: Nevie, či niekedy neposúvame význam tohto textu len do jednej strany. Všeobecne sa tento text chápe tak, že Boh dal túto autoritu cirkvi. Keď Pán Ježiš na kríži porazil diabla aj každú mocnosť temnoty, aspoň tak tomu veríme, tak túto moc preniesol na cirkev. On naozaj dal cirkvi moc aj na vyhánanie démonov. Cirkev nie je bez autority a bez moci. Pán Ježiš prišiel, okrem iného, poraziť démonov. Priniesol svetlo a toto svetlo svieti. Ale keď je svetlo, tak okolo je temno. My však tvrdíme a v tom je rozdiel môjho pohľadu od spomínanej knihy, že my nehladáme tmu, aby sme spoznali svetlo, ale my hľadáme svetlo a vo svetle Božej milosti odhaľujeme moc temnoty. Čiže náš prístup musí byť opačný, ako ten, čo je v knihe. Ale, opakujem, Pán Ježiš nám dal autoritu, aby sme išli proti moci temnoty.

R. Betina: To je delegovaná autorita. Prečítam 3 vety z knihy *Sily temnoty*. „Kristova smrť a zmŕtvychvstanie zbavili zlé sily akejkolvek účinnej moci proti nemu samému, či proti údom jeho tela – cirkvi. Pred Ježišovou smrťou mohli sily temnoty presadzovať svoju vládu a držať ľudí v otroctve, Kristov čin to všetko zmenil. Sily temnoty nemôžu vládnuť nad ľuďmi, ktorých si Kristus vydobyl pre seba. Kristus dokáže vyslobodiť ľudí zo zajatia, pretože odzbrojil sily temnoty.“ Satan bol odzbrojený, ale nebol zlikvidovaný. Žijeme v období, keď bol odzbrojený na kríži, ale nám sa zdá, že tej moci mu stále zostalo veľa.

A. Beňová: Ešte sa vráťme k jednej téme – prečo Horrobin neodporúča vyhánať démonov z neveriacich? Rovnako ako on, ani ja nevidím zmysel v tom, aby sa vyhánali démoni z neveriacich. Aký to má zmysel pre človeka, ktorý odmieta Pána Ježiša?

R. Betina: Tak prečo to potom robí Ježiš?

A. Beňová: Nebolo znovuzrodených. On mohol len vyhnať démonov a povedať: Poďte za mnou. Nevie, či sa v tomto zmysle Horrobin dosť jasne vyjadruje. Podľa

mňa nehovorí, že len z veriacich vyhánajte. Príde za mnou neveriaci človek, je mojou prvoradou úlohou priviesť ho k Pánovi a až potom ho vyslobodzovať, aby sa mal čím brániť pred zlým a žiť ďalej ako človek, ktorý prijal Ducha Svätého. Pokiaľ sa toto nestane, tak ja by som nevyslobodzovala. A ďalej – ťažko sa vyslobodzovať a vyháňa démon z človeka, ktorý nepatrí Pánovi Ježišovi, ktorý nepozná pokánie a nezrieka sa zlého. Čo máme povedať takým ľuďom, ktorí za nami prídu?

J. Liba: Nerozumiem jednému – prečo je tento Horrobin pre vás modlitebnou knižkou? Ja by som sa o jeho výroky s takou istotou neopieral. Opierať sa treba o Bibliu. A už sme to hovorili: Po Letniciach dal Boh autoritu cirkvi. Túto autoritu máme takú, akú nám ju dal Boh, a nie takú, akú nám dáva Horrobin.

A. Beňová: Prečo sme tu? Lebo chceme vedieť, ako robiť službu vyslobodzovania. Potreba je veľká – problémy ľudí narastajú. Hľadajú pomoc v takom množstve, že im všetkým nevieme pomôcť. Čo spravím v pondelok s ľuďmi, ktorých mám prihlásených na poradenstvo? Mám skončiť po tomto stretnutí? Budeme to nejako upravovať? Nájde sa spoločná biblická reč, alebo je to všetko blud?

P. Hanes: Ak veríme vo vedenie Duchom Svätým, tak tam treba hľadať odpoveď. Ja osobne na toto neviem odpovedať.

P. Bíroš: Ja som tej Albinkinej otázke rozumel tak, že sa pýta, či to, čo robia, teda duchovné poradenstvo a oslobodzovanie je v mantineloch, o ktorých sa tu hovorilo? Jednoducho – či má poradenský tím pokračovať, alebo nie?

P. Hanes: Posudzovanie jednotlivých ľudských problémov môže byť len individuálne a vedené Božím Duchom. A princípy, čo za čo považujeme – sú to tie tri body, ktorými sme uzavreli prvú časť tohto seminára. Na tých sme sa predsa zhodli. Ak dakto má obdarovanie a cíti, že má poverenie od Boha, tak nech vedie poradenstvo. Za to vďaka Bohu. Ale o čom sme sa bavili celé popoludnie – a prijali sme uzávery – o nešťastných pomenovaniach toho, čo sa robí a o nešťast-

nej knihe, ktorá k tomu navádza. Nemožno sa činnosťou ani pomenovaniami biť s Bibliou. Inak, ja mám pocit, že sme si podstatu veci vyjasnili a ohraničili. Ak máte nával (ľudí s problémami), tak vy musíte preskúmať a povedať si – k tomuto ma Pán poveril a k tomuto nie.

P. Liba: Treba sa nám vrátiť k Božiemu povereniu, o ktorom sa tu hovorilo. Boh má záujem ľuďom pomáhať a na to ustanovil cirkev. Čím chceme povedať, že tieto služby by mali byť zastrešené cirkvou, zborom. Verím a som presvedčený, že cirkev to má robiť.

A. Beňová: Nikto z nás na začiatku nemal predstavu, že pôjdeme

do služby vyslobodzovania. No stalo sa a je to rozbehnuté v takom štádiu, že treba s tým niečo robiť. A keď sa to už stalo, tak chceme postupovať v Božom duchu. Preto zvolávame tieto stretnutia, aby sme si veci vyjasnili, hovorili o nich a zdokonaľovali sa. Chceme, aby sa tým zaoberala cirkev aj zbory. Nie je na to spoločný názor ani v jednej cirkvi a nie to ešte vo viacerých. Preto chceme hľadať spoločnú cestu. A buď sa tomu otvoríme, alebo to zavrhneme, alebo inú cestu ako to robiť... To sú pre nás otázky, na ktoré musíme odpovedať už zajtra. Ja by som veľmi bola rada, keby celá táto činnosť prešla do cirkvi. Sme tu aj preto, lebo to ponúkame cirkvi.

R. Betina: To, čo povedal Peter Liba, bolo treba povedať nie na začiatku tohto stretnutia, ale na začiatku vašej činnosti – v súčinnosti so zborom, s cirkvou. To sa nestalo a ani sa nedeje.

P. Hanes: To slovo „ponúkame“ je veľmi nebezpečné. To nie je vec ponuky a dopytu. To je vec poverenia od Boha. Darmo mi to ponúkate, keď ja nie som obdarovaný, keď ma Boh nepoveril, aby som takúto službu vykonával. Treba sa modliť:

Pane, daj ľuď do cirkvi, ktorí budú poverení touto službou. Inak sa stane, že sa zjaví ľudia, ako sa už aj stalo, ktorí všade budú vidieť démonov a budú ich chcieť vyháňať. Poslúžia iba tomu, koho chcú vyháňať, teda diabli.

P. Bíroš: V cirkvi sú obdarovaní ľudia. Ide o to, ak pri niekom rozpoznáme tento dar, či ho zakážeme, alebo ho podporíme, aby sa rozvíjal za takých a takých podmienok, v týchto mantineloch, v pokore... Toto by mal byť záver dnešného stretnutia. Ak sme to schopní aspoň predbežne uzavrieť.

J. Liba: Duchovné poradenstvo potrebujeme. Problémom našej modlárskej školy je to, že ste, zrejme, nezačali na pôde cirkvi. Poradenstvo treba robiť a vy by ste ho mali začať robiť v spolupráci s cirkvou. Myslím si, že z tohto stretnutia nevyplýva – nerobte to, lebo je to zlé. Z tohto stretnutia vyplýva – robte to, ale robte to tak, aby to bolo v súlade s Bibliou. Hľadajte podporu u pastora, u kazateľov. Možno keby ste začali takýmto seminárom, boli by ste inde. A dnes takmer zbytočne hovoríte, že nie je vašim jediným zámerom vyhánanie démonov, keď sa to o vás takto rozšíri a ubližuje to celej veci. Dlho sme si vyjasňovali pojmy, dávali hranice. Lebo v mnohých prípadoch nejde o demonizáciu. Ľudia zväčša nie sú demonizovaní, sú len zranení. A to môžu byť aj znovuzrodení kresťania. Poradenstvo je predovšetkým pre zranených a ublížených. Demonizáciu možno do toho ani netreba plieť.

R. Betina: Priznajme, že je tu napätie medzi cirkvou a vašou organizáciou. Poverenie dal Kristus cirkvi. Činnosť ste začali vy. Treba hľadať cesty, ako to prepojiť. Takáto dvojkolajnosť môže priniesť len zlo. Jednoducho – táto služba by sa mala diať na pôde cirkvi.

P. Bíroš: Vážim si, že ste prišli, túžim po tom, aby sme v jednote stali s Pánom Ježišom v službe proti nepriateľovi, nebojovali proti sebe, ale stáli jeden za druhým. Nie uniformitu, ale hľadať ako nás boh povolal, obdaroval, byť na požehnanie, aby rástlo kráľovstvo Božie. ■

LÁSKA LÁME NÁRODNOSTNÉ SPORY

Text a foto: ĽUBO BECHNÝ

DIANA MAROSZ sa narodila v obci Kecskemét. Budapešť sa stala jej domovom od troch rokov na celé štvrté storočie. Jazyky ju bavili od malička. Na ZŠ mala povinnú ruštinu, na gymnáziu potom francúzštinu, nemčinu ako základné jazyky, fakultatívne sa učila starogréčtinu a latinčinu. V tretej triede gymnázia dostala pre okolie šialený nápad – učiť sa slovenčinu.

S DIANOU MAROSZ (*1976) som sa prvýkrát stretol na koncerte, ktorý bravúrne dirigovala. Vedie spevokol stredovekej kresťanskej hudby s názvom Arcus a spevokol pri sídliskovom zbore, kde chodí na Bohoslužby. Je Maďarka, pochádza z Budapešti a hovorí krásnou slovenčinou, ktorú sa z vlastnej vôle začala učiť v električke. So svojím manželom Jankom (*1978) sa zoznámila v Nitre, kde bola na študijnom pobyte. On je Slováč s poľskými koreňmi a pochádza z evanjelicko-katolíckeho manželstva. Spolu so svojimi dvoma deťmi Ajnou a Sebestyénom tvoria nádhernú rodinku. Bývajú v obci Podhorie, kde si nedávno postavili domček.

Základy slovenčiny v električke.

S mamou navštívila Slovensko a veľmi jej prekážalo, že sa nedorozumie. Už vtedy pocítila občas trochu nepriateľskú atmosféru, tak si povedala, že sa na ňu budú ľudia u nás inak dívať, keď sa s nimi porozumie. Kúpila si učebnicu pre slovenskú menšinu v Maďarsku, ešte takú komunistickú – so súdruhmi a pod. Začala sa učiť sama, cestou do školy v električke. Neskôr sa ju rozhodla študovať na univerzite. Otec bol proti, no mama ju v tomto zámere podporila. Začínali pätnásť, skončilo ich päť. Na jazykové cvičenia mali lektorku z Bratislavy, ostatní učitelia boli Slováci žijúci v Maďarsku. Jej spolužiaci boli väčšinou Maďari žijúci na Slovensku. Nešlo im ani tak o štúdium slovenčiny, ako skôr o to, dostať sa do Maďarska. Nikde inde ich nechceli vziať. Diana bola jediná, čo nebola ani Maďarka zo Slovenska, ani Slovenka z Maďarska.

Prvé dotyky viery?

Jej vzdialení predkovia boli katolíci, no ona sama už vyrastala v neveriacej rodine a sama bola tvrdá ateistka. O Bohu sa u nich doma vôbec nehovorilo. Ako pubertička o tom začínala rozmýšľať, keď ju raz na ulici oslovili evanjelici a ju to celkom zaujalo. Boli to študenti reformovanej teológie a jedna z nich jej dokonca darovala prvú Bibliu. Neskôr, počas jej štúdia gymnázia došlo k pádu komunizmu a v Maďarsku bolo zrazu módu chodiť do kostola. Prišlo jej to strašne odporne, lebo videla praktický život svojich spolužiakov, ich správanie, pokrytectvo. Sama hovorí: „Vždy som sa snažila byť prirodzene poriadna, mravná. Nič zlé som nerobila. Aj tie diskotéky mi boli cudzie. Nepociťovala som pocit viny, potrebu pokánia.“ Nefajčila, ani nepila. Dnes si myslí, že to už vtedy bol dar od Boha. Stotožňuje si cirkev a veriacich s vierou. Hovorila si,

že keď sú tí veriaci takí zlí, tak to celé je nanič. Načo to je potom, keď ich život je o ničom. Mala však triedneho, ktorý bol veriacim a veľmi dobrým človekom. Už v prvej triede jej hovoril: „Uvidíš, raz sa dáš pokrstiť a vtedy nájdeš šťastie“. Ona na to: „Nikdy!“ A nastali štyri roky vzdoru. Potom ako štvrtáčka išla na historickú konferenciu do Osvienčimu, kde boli Slováci, Maďari i Poliaci. Tam stretla sympatickeho poľského kňaza a prvýkrát v živote mala možnosť ísť na omšu. „Vôbec som nevedela, čo to je, nikdy som nebola v žiadnom kostole. Modlili sa tam poľské sestričky, takmer nič som nerozumela. Boli tam študenti z Nitry a z nich niečo vyžarovalo. Neviem to vysvetliť. K ničomu ma nenútili. Ja som neznášala, keď ma chcel niekto násilu evanjelizovať. Moja babka mi hovorila, že aby som sa nechala pokrstiť, lebo teraz už to je móda. Hrozné. Žiakov z Nitry to netrápilo, videla som však ich vieru, ako sa modlili, prasto to z nich svietilo. A ja som začala, neviem to opísať, stal sa zázrak. Začala som sa tam modliť, hoci to boli pre mňa veci veľmi vzdialené. Niečo sa vtedy vo mne zlomilo. Začala som si čítať Bibliu aj iné kresťanské knihy. Mama sa mi potom strašne vysmievala, že som sa zbláznila. Začala som chodiť do kostola, ale nemala som spoločenstvo. Neskôr na univerzite som našla spoločenstvo veriacich kresťanov a začala som spievať v univerzitnom spevokole. „Janko pochádza z veriacej rodiny. Otec evanjelik, pôvodom, z Poľska, mama katolíčka. Keďže mama bola vždy dominantná osoba, tak sa otec prispôbil. Janko je od malička veriaci človek, prešiel saleziánskou výchovou.“

Nitrianska skúsenosť.

Počas svojho vysokoškolského štúdia bola Diana na študijnom pobyte na Univerzite Konštantína Filozo-

fa v Nitre. Jej budúci manžel tam študoval nemčinu a katechetiku. Väčšinu času trávila v knižnici čítaním literatúry. S Jankom sa tak vídali len na chodbách internátu. Registrovala ho ako sympatického chalana, jemu sa vraj páčili jej čisté oči. Raz sa stretli na študentskej omši, on ju počkal pred kostolom a dodnes si pamätá jeho slová: „My sa ešte nepoznáme, ja som Jano“. Neskôr sa jej priznal, že si myslel, že je Polka, lebo cítil v jej hlase nejaký prízvuk. Sám pochádza z poľsko-slovenskej rodiny, tak sú mu Poliaci blízki. „Rozdýchal“ to a Diana má teraz poľské meno po ňom, všetci si však myslia, že je maďarské, pretože je na konci sz.

Spoločné začiatky.

Podarilo sa im vybaviť spoločnú brigádu v Ocean City (USA). Pri pomerne ťažkej zocelovacej práci sa vzájomne oťukávali a spoznávali. Sami hovoria. „Upratovali sme v hoteli. Bola to pomerne ťažká práca. Nebolo to veľmi romantické (smiech).“ Po dvojročnom „slovensko-maďarskom“ chodení sa zobrali. Plánovali, že zostanú žiť v Budapešti, Diane sa však nedarilo zohnať prácu. Janko dostal ponuku v Žiline – založiť pri cirkvi OZ Žirafa. Založil a stal sa jej prvým riaditeľom. Diana spomína: „Bolo to v apríli 2003. Volal mi, že či by som si vedela predstaviť život v Žiline. Dal mi tri dni na rozmyslenie. Keď už sme boli v Žiline, tak mi volali z Budapešti, že môžem nastúpiť do literárneho inštitútu.“

Kresťanská služba na poli hudby.

Diana, ešte počas svojich štúdií v Budapešti pôsobila v umeleckom súbore, ktorý spieval staré kresťanské piesne. Spevokoly, ktoré pôsobia v Žiline a okolí, aj tie cirkevné, sú všetky moderné. Existuje síce Žilinský miešaný zbor, no nácviky 2-krát do týždňa večer, neboli pre Dianu, matku malého dieťaťa vhodné. Neostávalo jej nič iné, len niečo založiť. V roku 2004 na Veľkú noc odpovedá na prosbu miestnej kostolnej organistky na spievanie pašii. Vzniká zárodočná bunka štyroch spevákov. Sama na tieto začiatky spomína: „Môjmu manželovi hovorili rodičia, že nemá sluch, tak nikdy nespieval. Musela som z neho tie zábrany dostať. Dnes už spieva. Tu niekde sú korene ARCUSU. Nikto nechcel dirigovať, tak mi to prischlo.“ Do spevokolu ARCUS prichádzajú ďalší ľudia. Spievajú väčšinou po latinsky, pozývajú ich k vystúpeniam pri rôznych príležitostiach, absolvovali viacero koncertných vystúpení doma i v zahraničí. Ich skladby, to je taký zaujímavý liturgický materiál, návrat ku koreňom. Keď ich bolo v decembri 2008 osem, tak vymysleli názov. Vzali latinský slovník a ten sa im náhodne otvoril pri slove ARCUS. Bolo tam vysvetlené, že ide o dúhu a oblúk. Na moju otázku, čo Dianu priťahuje na tejto starej hudbe, hovorí: „Je to asi v jej kvalite. Dnes sa už málo skladá dobrá cirkevná hudba. Nie som odporcom populárnej hudby, každá hudba má svoje miesto. Stredovek ma priťahuje, mám veľa literatúry a čítam o tom. Liturgia sa vytvárala spolu s hudbou. Preto je ten gregoriánsky chorál taký príťažlivý. Má východné korene, židovské, sýrske, grécke. Chcela som ju aj študovať, no je to veľmi drahé. U nás štát platí najviac šesť rokov štúdia a potom si už musí človek platiť všetko

sám. Bola som na ekumenickej konferencii o cirkevnej hudbe, organizovala ju maďarská cirkevno-ekumenická spoločnosť. Sú tam kňazi, hudobníci i laici z rôznych denominácií. Malo to názov „posvätenie dňa“ a boli tam prednášky o tom, ako to vyzerá v tej-ktorej cirkvi. Boli tam evanjelici, židia, reformovaní, rímski katolíci. Mali sme aj praktické ukážky liturgie. Bolo to veľmi zaujímavé.“

Ťažké zvykanie si.

Diana je človek, ktorý je veľmi naviazaný na svoju vlasť. Občas má chuť vrátiť sa domov. Hovorí, že je to možno aj tým, že oficiálne vzťahy medzi Slovenskom a Maďarskom nie sú práve najružovejšie. Istú dobu viedla krúžok maďarčiny, žiaľ, skoro všetci žiaci neskôr odpadli. Občas sa stretáva aj s nepochopením. „Dala som si inzerát do Katolíckych novín, že doučím, či naučím maďarčinu. Potom mi volala nejaká žena, kričala na mňa do telefónu, že ako si to predstavujem, maďarizovať naše deti. Dostávala som škaredé SMS-ky, že prečo provokujem v Žiline s maďarčinou“, spomína dnes s úsmevom. V Maďarsku je určite viac protestantov ako tu. Celkovo sa im však zdá, že tam chodí do kostola oveľa menej ľudí ako na Slovensku. Aj keď viera sa nemeria množstvom. Je tam sklon vnášať národovectvo aj do kostolov. Na moju otázku, čím to je, Diana hovorí: „U nás je taká tendencia hlásať: My Maďari sme takí chudáci, všetci nás len potláčajú. Ale aj my si myslíme, že nás potláčali – tí zlí Rakúšania, Turci. Sme takí stratení v tom slovanskom mori (smiech). U nás doma ten nacionalizmus nie je ako tu – proti Maďarom. U nás nie je proti Slovákom vôbec. Proti Židom a Cigánom, to áno. Skôr je v tom taká nostalgia, ľútosť za veľkým Maďarskom. Taká depresia.“

Manželský život.

Obaja žijú aktívnym duchovným životom, Janko pracuje vo firme INA ako personálny manažér, Diana začala študovať diaľkovo hudbu na Žilinskej univerzite. Vychovávajú spolu dve krásne malé deti, ktoré plynulo prepínajú medzi slovenčinou a maďarčinou. Majú veľa priateľov v cirkevnom i svetskom prostredí. Ostávajú žiť na Slovensku, čo bude ďalej, to je v Božích rukách.

(Evanjelický východ, 10/2011)

ÚLOHOU CIRKVI JE AKCEPTOVAŤ

EVA MOŠPANOVÁ
(People in Need, SR)
Foto: PETER PRIŠTIAK

Práci s rómskou komunitou sa na Slovensku venujú okrem štátu aj cirkvi a neziskové organizácie. Minulý mesiac sme na tomto mieste predstavili postoj štátu k riešeniu problémov spolužitia s Rómskou menšinou. Pre krátky prieskum práce cirkvi v tejto oblasti sme tentokrát oslovili dvoch mužov, ktorí sa jej venujú – kazateľa hermanovského zboru Cirkvi bratskej Petra Prištiaka a kazateľa-misionára Peirra van Vuurena.

Nedostatok rómskych lídrov

Výrazná práca cirkvi s rómskou komunitou akú poznáme dnes je realitou iba nedávnych rokov. Do pádu komunizmu, ktorý prácu zborov obmedzoval, v podstate neexistovala a i evanjelizácia sa rozvíjala len v osobnej rovine. Situáciu zmenila až revolúcia, ktorá umožnila kázať verejne a do cirkví priviedla i Rómov. „Evanjelizácia Rómom sa naplno rozvinula až koncom 90. rokov. V súčasnosti sa cirkev (takmer každá denominácia) cieľavedome zameriava na evanjelizáciu medzi touto menšinou. Keďže sa mnohí Rómovia stali „uvedomelými kresťanmi“, prebrali na pleciach aj zodpovednosť za misiu a duchovné vedenie iných Rómov. Vznikajú rómske zbory s rómskymi vedúcimi. Bohoslužby v týchto zboroch sú prispôbené rómskej kultúre. Úlohou cirkvi vo všeobecnosti je akceptovať rómskych veriacich ako plnohodnotných súrodencov v Kristu, opisuje v krátkosti históriu práce cirkvi s Rómami Peter Prištiak. Otvorenie hraníc a výraznejšia spolupráca priviedli na Slovensko i prvých misionárov ochotných sa venovať tejto oblasti. Jedným z nich je Pierre van Vuuren, ktorý sa venuje evanjelizácii a práci v okolí Vranova nad Topľou už od roku 2001. Spolu s manželkou Lisou pomáhali pri zakladaní detského klubu v Hlinnom, kde boli aj pri

založení modlitebnej stanice v roku 2005. V Hermanovciach nad Topľou prijal zbor na základe Pierrovej žiadosti medzi seba prvú skupinku veriacich Rómov. „Pierre sa stal našim druhým kazateľom a v súčasnosti spolupracujeme na tom, aby sa stanica a ďalšie, ktoré pribudli, postupne transformovala na samostatný rómsky zbor,“ hovorí Peter. Práve aktívnu účasť samotných Rómov pri budovaní zborov a pozitívny príklad veriacich Rómov považuje za nesmierne dôležitú: „Ak si „nerómska“ cirkev kladie za cieľ zmeniť „kvalitu života“ Rómov, asi sa jej to nepodarí. Jej úloha je kázať evanjelium - nielen slovami, ale aj skrze obetavú službu, láskavé prijatie. Zmena kvality života prichádza ako postupný dôsledok prijatia evanjelia. Úlohou „nerómskej“ cirkvi je teda rozsievať evanjelium. Kultivácia a starostlivosť o zdravý rast vo viere sa potom stáva zodpovednosťou rómskej komunity veriacich.“ Ani to sa však nedeje bez problémov, či problematických stereotypov. „Našou hlavnou chybou je to, že neprenechávame plnú zodpovednosť rómskym lídrom v cirkvi. Množstvo nových veriacich Rómov je plných entuziazmu a ochotných viesť službu, no v momente, ako sa ustanovil istý vzorec, podľa ktorého misionári a majoritná populácia zastávajú vedúce pozície v cirkvi, počiatočné nadšenie sa vytratí a nastúpi závislosť,

ktorá sa ťažko prekonáva," opisuje Pierre problém, ktorý sa snažia prekonať tak, že rómskym ľidom ponúkajú základné biblické vzdelanie, aby ho tí mohli odovzdávať ďalej.

Cirkev ako hybná sila

Riešenie „rómskej otázky“, ako častokrát túto oblasť nazývajú, je parketou, na ktorú sa tri odlišné kategórie pomoci nielenže vojdú, no sú dokonca potrebné. Rovnako ako Igor André, ktorý opisoval úlohu štátu v predchádzajúcom čísle, aj Peter Prištiak vidí jasne oddelené úlohy cirkvi, štátu a neziskových organizácií. „Cirkev je a má byť misijným spoločenstvom, ktoré vydáva jasné svedectvo bez ohľadu na to, ako sa na to díva štát, či to odmieta, alebo podporuje. Ak sa štát stavia pozitívne k existencii a pôsobeniu cirkvi, môže to napomôcť službe evanjelia. Štát a rôzne organizácie si nekladú za cieľ duchovnú premenu (znovuzrodenie) ľudí, no nesú zodpovednosť za to, aby vytvorili podmienky pre ich dôstojný život v spoločnosti. Štát a rôzne organizácie môžu vyjsť v ústrety cirkvi, keď jej umožnia misijné pôsobiť v tej ktorej oblasti, alebo dokonca aktívne podporia takúto službu, napríklad poskytnutím priestorov," vysvetľuje. Vzájomná spolupráca jednotlivých zložiek je teda možná, no podľa všetkého nie je až taká častá. „Doteraz nám žiadna sekulárna neziskovka neponúkla pomoc. Dokázali by

sme využiť vládne granty na projekty alebo pomoc neziskoviek, no iba ak by sme boli úplne presvedčení, že naplnenie podmienok týchto grantov by nás neodklonilo od nášho hlavného cieľa, ktorým je evanjelizácia a vytváranie zborov medzi Rómami," vysvetľuje Pierre. Podľa Petra by to však mohla byť možno práve cirkev, ktorá by iniciovala spoluprácu, najmä so štátom: „Ideálne podmienky sú tam, kde štátne zložky (OcÚ, Polícia, rôzne organizácie) komunikujú s cirkvou a vychádzajú si vzájomne v ústrety. Myslím si, že v tejto vzájomnej komunikácii by mala byť hybnou silou (aktívnou stranou) práve cirkev.

Kde v tomto všetkom však stojí bežný človek, ktorý by chcel pomôcť, no nepatrí ani k pracovníkom cirkvi? „Ak uvažujeme o „bežných nerómskych“ kresťanoch, potom ich úlohou je usilovať sa o prekonanie bariéry, ktorá existuje medzi našimi dvoma kultúrami. Evanjelium nás vyzýva prijímať sa v mene Pána Ježiša. To zahŕňa aj odpustenie, znášanlivosť, trpezlivosť a v konečnom dôsledku lásku. Nie nejakú sentimentálnu a slepú, ale takú, ktorá zahŕňa aj prísnosť, náročnosť a spravodlivosť," hovorí Peter a Pierre ho dopĺňa o konkrétne návrhy: „Najdôležitejšia vec, ktorú môžu členovia cirkvi urobiť, je prihovárať sa Pánovi za základy rómskych zborov, pomôcť pri renovácii budovy zboru v Hlinnom alebo v prípade mládeže pomôcť s táborami aj pre rómske deti počas leta.“ ■

EKUMÉNA VO SVETE

Luteráni pomáhajú Haiti

Závazok Evanjelickej luteránskej cirkvi v Amerike s haitským ľudom sa pomaly začína naplňať. 2. februára bolo slávnostné stretnutie v dedine Gressier, ktorá bola v roku 2010 postihnutá zemetrasením. V rámci projektu Svetového luteránskeho zväzu sa tu v roku 2012 postaví obydľia pre 1200 ľudí. Evanjelická luteránska cirkev v Amerike podporila projekt za 3,5 mil. dolárov. Jej pomoc nezostáva iba v rovine financií. Úzko spolupracuje s Luteránskou cirkvou na Haiti pre pomoc postihnutým, zriadila dve sanitné miesta v Gressier a blízkom Sapolille. Pomáha dodávať čistú vodu a základné sanitné prostriedky pre 17 000 ľudí, a tak zamedzuje šíreniu cholery. Projekt novej dediny má byť ekologický. Postaví sa 200 domov, ktoré budú fungovať na solárnu energiu. Súčasťou priestorov bude aj detské ihrisko a multifunkčné spoločenské centrum. „Sme cirkvou, ktorá je hlboko zakorenená v Božej misii na obnovu spoločenstva,“ povedal reverend Rafael Malpica Padilla, výkonný riaditeľ svetovej misie Evanjelickej luteránskej cirkvi v Amerike. Pokračoval: „Tento projekt je znakom nádeje, pokusom ponúknuť nový začiatok pre rodiny, ktoré stratili svoje domovy pri zemetrasení. Nie je izolovaný od ďalšej práce, ktorú koná Luteránska cirkev na Haiti.“

Cirkevní experti uvítali postoj Európskej rady k eutanázii

Cirkevní zástupcovia vyzývajú kresťanov, aby sa znovu zamysleli nad témou eutanázie po tom, ako Európska rada, zložená zo štyridsiatich siedmich členov, prijala nové uznesenie. „Je dôležité, aby ľudia súhlasili s rovnakým formulovaním definícií,“ povedal Richard Fischer, výkonný tajomník Komisie pre cirkvi a spoločnosť Konferencie európskych cirkví. „Je súčasne potrebné jasne odpovedať na konkrétne otázky ľudí, keď sa pýtajú, čo by sa im mohlo stať v špecifickej situácii. Ľudia si často mylia eutanáziu a asistovanú samovraždu s inými zárokmi, tieto sú však v praxi rôznych európskych krajín rozdielne,“ konštatoval francúzsky luteránsky farár. Uznesenie z dvadsiateho piateho januára odsudzuje eutanáziu, ale podporuje želanie pacienta o zaobchádzaní s ním v prípade zdravotných komplikácií (odmietnutie lekárskej pomoci a tak ďalej) a udelenie plnej moci podľa výberu pre pacientov, ktorí čakajú na smrť.

Heslo 34. Kirchentagu v Hamburgu znie:

„Toľko, koľko potrebuješ“

34. nemecké evanjelické cirkevné dni – Kirchentag, ktoré budú od 1. do 5. mája 2013 v Hamburgu, majú už svoje heslo. Je ním starozmluvný biblický verš z 2 Gen 16, 18: „Toľko, koľko potrebuješ.“ Rozhodlo o tom predstavenstvo Kirchentagu v Erfurte. Tento nosný biblický verš sa nachádza v starozmluvných dejinách, keď hladujúcemu izraelskému národu počas jeho prechodu púšťou padá z neba manna. Na konci má každý toľko, koľko potrebuje. „To je božský princíp každodenného chleba,“ povedala teologička, ktorá vedie ústredie Kirchentagu vo Fulde. Prezident Kirchentagu Gerhard Robbers označil heslo ako „útechu“ a „povzbudenie“ a zároveň aj ako „výzvu“, aby sme sa prispôsobili „výzvam času“. Spolu s heslom určilo predstavenstvo Kirchentagu 2013 biblické texty pre služby Božie a biblické hodiny, schválilo podmienky spolupodieľania sa na programe, ktoré budú spolu s pozvánkami dostupné od marca na internetovej stránke Kirchentagu – www.kirchentag.de.

Kresťansko-moslimský dialóg

24.–27. januára zorganizovala Svetová rada cirkví v spolupráci so Stredovýchodnou radou cirkví v Antelii (Libanon) stretnutie na tému „Kresťansko-moslimský dialóg o kresťanskej prítomnosti a svedectve v arabskom svete“. Zúčastnili sa ho zástupcovia cirkví, učiteľia a mladí ľudia zo štátov Stredného východu. Stretnutie reflektovalo pohyb známy ako „Arabská jar“. Diskusia sa zamerala na tri hlavné témy: Dopady „Arabskej jari“ na kresťanov a moslimov, Súčasnosť a budúcnosť občianskych modelov v arabskom svete a Vzájomná spolupráca na zachovaní slobody a spravodlivosti. Zúčastnení sa zhodli v tom, že veľkú úlohu tu zohráva mládež. Preto jedným zo záverov rokovania bolo postarať sa o zabezpečenie vzdelávacích materiálov, ktoré pomôžu k lepšiemu poznaniu a porozumeniu medzi kresťanmi a moslimami. Podľa oficiálneho vyjadrenia zúčastnených „...je prítomnosť poznačená rastom spoločnej nádeje pre novú realitu. Ak bude arabská spoločnosť stavať na ľudskej dôstojnosti, je to základ pre vzájomné spolužitie, rôznosť a rešpektovanie druhého v jeho odlišnosti.“

(Odvyslané v Radio Slovensko)

Pokračujeme v rozprávaniach Mira Moravského z taiwanského pobrežia jeho úvodným vyznaním: *Chvilé tam strávené boli príležitosťou nanovo si uvedomovať jednoduché, ale dôležité pravdy o sebe a o svete. Tie cenné pravdy, ktoré pomáhajú niesť bremeno života a dávajú nádej. Tie, ktorých poznanie vyslobodzuje, lebo majú pôvod v Tom, o kom Biblia hovorí, že stál na počiatku všetkých vecí a bude aj pri ich konci, ktorému my, ľudia, jeho stvorenia, napriek našej vzbure voči nemu, našťastie nie sme ľahostajní. O tom sú tieto rozprávania.*

MIRO MORAVSKÝ

ROZPRÁVANIE SIEDME: POZOROVATEĽŇA, SOCHA A JA

Na južnom konci pláže je v bambusovom lesíku zašitý nenápadný objekt. Je to malá vojenská pozorovateľňa. Ohradená je asi 3-metrovým múrom. Nad bambusový lesík trochu vykúka iba vežička s tmavou vodorovnou štrbinou, v ktorej sa občas zalesknú sklíčka pozorovacej optiky. Má asi stálu posádku, zrejme len niekoľko vojakov. Prídete na to, keď prejdete úzkou asfaltkou, ktorá vedie z neďalekého mestečka smerom k pobrežiu. Pred tým, ako sa cesta priblíži ku svojmu koncu na malom parkovisku pri pláži, najprv obchádza pieskovosivý múr pozorovateľne, v ktorom je zelenohnedá brána. Tá je niekedy pootvorená a vtedy sa o ňu opiera nudiaci sa vojak.

Taiwanská pozorovateľňa je namierená na more, na západ. Tam je totiž veľká Čína, ktorá si myslí, že malý Taiwan jej patrí. Malý Taiwan si to ale nemyslí, on si myslí, že by to bolo veľmi zle, keby Číne patrilo... a keďže Čína je veľká, treba sa mu mať na pozore, treba sledovať, či sa neblíži nejaké ohrozenie.

Len niekoľko desiatok metrov od pozorovateľne, oproti, križom cez tú asfaltku, ktorá po pár metroch končí pri pláži, vás prekvapí veľká, asi 4 metre vysoká socha Budhu z bieleho betónu.

Okolo nej je dosť neporiadku, tuším sú tam aj sčerené zbytky papierikov, ktoré sa na Taiwane bežne pália ako náhrada peňazí pri rituáli obetovania, ktorý má nakloniť božstvá, aby obetujúceho ochránili pred všetkým, čo ho môže ohrozovať. Upiera pohľad tým istým smerom ako pozorovateľňa, na oceán pred sebou. Do sochy akoby bola odliata túžba po niekom múdrom a silnom, komu naše ohrozenia nie sú ľahostajné, kto ich vypátra, odhalí a ochráni nás pred nimi.

Kráčal som po ceste k pobrežiu. Šiel som pomaly. Bolo neskoré nedeľné odpoľudnie, bolo príjemne, bzučali cikády, všade naokolo pokoj, niet sa kam ponáhľať, treba si užiť túto chvíľu pokoja... Za zákrutou sa pomaly vynorila socha, potom vežička pozorovateľne. Nehybne, sústredene hľadeli do diaľky. Vnímal som, ako plnia svoju úlohu a snažia sa vypátrať, čo nás môže ohroziť. A je toho veru dosť.

Je síce príjemne, – rozmyšľal som – uprostred pokoja bzučia cikády, ale kto vie, čo ukrývajú nasledujúce minúty, hodiny, dni, mesiace, roky...

A tak som na ceste medzi sochou a pozorovateľňou zastal a pripojil sa k nim. Zahľadiac sa spolu s nimi na linku, kde sa more stretalo s oblohou, rozmyšľal som o ohrozeniach v mojom živote.

Pozorovateľňa mi pripomenula ohrozenia zo strany zlých alebo jednoducho len popletených ľudí, ktorým ide len o vlastný prospech a moc. Nezáleží im na tom, alebo si neuvedomujú, čo urobí ich správanie s inými – mal som s tým čerstvú skúsenosť.

Socha mi pripomenula, že nás a našich blízkych ohrozujú veci, voči ktorým sa nedokážeme ubrániť: ťažké choroby, nešťastia, prírodné katastrofy, ...len neďávno som tu zažil zemetrasenie, našťastie slabé.

Potom som sa modlil, upierajúc myseľ doďaleka. A uvidel som to. Pochopil som, že najväčšie ohrozenia neprichádzajú do môjho života zvonku, ale vychádzajú z môjho vnútra. Sú to zlé veci, ktoré sa rodia v mojom srdci, tie ma najviac ohrozujú a najviac mi komplikujú život.

Stmievalo sa, pozorovateľňa a socha sústredene sledovali obzor, ja som už mohol odísť. ■

KEĎ STRÁCAM NÁDEJ ||

Do *Kresťanského spevníka* bolo zaradených vyše 100 piesní **Jána Rosu**. Svojím melodickým rozsahom sú pomerne náročné pre spoločný spev a ich harmonický zápis nie je ľahko hrateľný. Len niektoré z nich si spoločenstvá v zboroch Cirkvi bratskej osvojili. Pre nový spevník sme okrem iných vybrali aj pieseň č. 146 **Ó, poďme s piesňou radosti**. Podľa štatistiky spievania, ktorú sme robili na začiatku práce, táto sa spieva iba v troch zboroch. Napriek tomu by sme ju radi zachovali. Má peknú molovú melódiu a zaujímavé harmonie. No pomerne často použitý bodkovaný rytmus, melizmy (viazané noty na jednu slabiku), vysoká poloha a náročný harmonický zápis sťažujú jej použitie. Po konzultácii s rodinou J. Rosu sme sa rozhodli urobiť pokus o jej navrátenie do života hudobným zjednodušením, čo si následne vyžiadalo aj nové otextovanie melódie. Na naše prekvapenie, autorku nového textu, poetku **Kristínu Uhlíkovú**, melódia inšpi-

rovala k celkom novej téme – **Keď strácam nádej** – ktorú však vnímame ako potrebnú a aktuálnu pre súčasnosť. Požiadali sme ju o jej autentické vyjadrenie prežitia procesu tvorby:

„Vrúcna molová melódia tejto piesne sa mi prirodzene spojila so slovami, ktoré odhaľujú ťaživý rozmer života a zároveň sú osobnou výpoveďou o mojej skúsenosti zo vzťahu s Bohom. Náš svet bol v dôsledku pádu človeka porušený, často prežívame beznádej, pýchu, prázdnotu, strach. No spolu s tónmi, ktoré v ďalšej časti piesne vo vlnách postupne stúpajú nahor, aj my máme nádej, že vďaka Božej milosti objavíme zmysel, nájdeme pokoj, lásku a radosť.“ (*Kristína Uhlíková*)

Pieseň vám predkladáme v zjednodušenom zápise, ktorý však citlivo rešpektuje rytmickú i harmonickú výstavbu, takú charakteristickú pre hudobné čítanie J. Rosu.

Za SPS Milica Kailingová

Keď strácam nádej

Kristína Uhlíková

Ján Rosa
upr. Ewald Danel

1. Keď strá - cam ná - dej, blúdim hmlou, ja tú - žim krá - čať s dô - ve - rou. Ved'

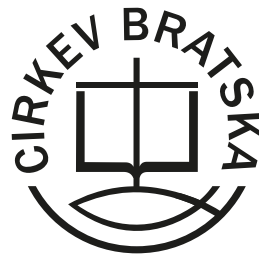
2. Keď cí - tim prázd - no, žiaľ či strach, ja tú - žim v búr - ke s Kristom stáť. Ved'

3. Keď pý - cha brá - ni mi - lo - vať, ja tú - žim lás - ku v Bohu nájst'. Ved'

v Bo - hu všet - ko zmy - sel má, s ním skúš - ky vie - ry pre - ko - nám.
viem, že Boh mi blíz - ko je, on sám mi po - koj da - ru - je.
on ma z ru - ky ne - pus - tí a dá mi pie - seň ra - dos - ti.

Z ROKOVANIA RADY CIRKVI BRATSKÉJ

FEBRUÁR 2012

Spoločné modlitby uviedol Ľudovít Kušnir.

Rada diskutovala s predsedom volebnej komisie a vyjadrila svoje pripomienky ku kandidátke do volieb Rady.

Rada menovala brata Jána Škulu za ďalšieho člena staršovstva Misijného zboru v Nitre.

Rada prerokovala stav priprav na konferenciu *Máme čo zvestovať*, ktorá bude 22.–24. marca v Lip tovskom Mikuláši.

Rada prerokovala odpoveď staršovstva bratislavského zboru o navrhovanom procese vzniku nového zboru v Bratislave a vyjadrila ochotu ďalej o tom s bratislavským zborom diskutovať.

Rada prerokovala podklady k príprave rozpočtu na rok 2012, o ktorých sa bude diskutovať na stretnutiach hospodárov zborov v jednotlivých seniorátoch.

Rada zhodnotila pozitívne pracovnú poradu správcov zborov, ktorá sa konala 9. februára v Žiline a vyzýva kazateľov a staršovstvá, aby svoje pripomienky k navrhovanej Ústave poslali Komisii pre Ústavu a Poriadok do 20. marca.

Rada prijala informáciu tajomníka o doterajších rokovaníach expertnej skupiny Ministerstva kultúry o novom návrhu financovania cirkvi.

Rada zobrala na vedomie informáciu tajomníka o pracovnom stretnutí Waderovej nadácie na východnom Slovensku, kde sa pripravujú stavebné projekty v Michalovciach, Vranove nad Topľou a v Košiciach.

Rada nominovala členov do správnych rád v neziskových organizáciách Betánia, na obdobie 2012–2015

Zapísal: Ján Henžel

ODKAZ BUDOUČÍM VLÁDÁM

(úryvok z autobiografie Karla IV., Bratrská rodina 1/1998)

Když pak budete kralovati po mně, ozdobeni korunou královskou, pomněte, že i já jsem kraloval před vámi, a že jsem obrácen v prach a hlínu. Podobně i vy upadnete v nic, přecházejíce jako stín a jako květ polní. Co jest platná urozenost aneb hojnost věcí, neb-li přidáno čisté svědomí s pravou vírou a s nadějí na svaté vzkříšení?

Jestliže budete chodit v bázni Boží, moudrost bude počátkem vašich skutků a souditi budete své bratry v spravedlnosti a v pravdě, jakož sami doufate, že souzeni budete od Pána; tak se neuchýlite na scestí, neboť cesta Páně jest přímá. A budete milosrdní k nuzným a chudým tak, jak si sami přejete dojiti milosrdenství u Pána. A moudrost vaše bude posílena mocí Páně. Úmysly nepřátel vašich Bůh rozptýlí a naučí vás konati právo a spravedlnost. Duch moudrosti Páně bude ve vás. Zastřeny budou oči nespravedlivých před vámi a zmatené budou jejich výpovědi. Povznesena bude čest králova, neboť „čest králova právo miluje“.

Budete-li nenáviděti lakomství, poplyne vám bohatství; k němu však nepřikládejte srdcí svých, ale shromažďujte si poklady moudrosti. Lakomec jest poddán vládě peněz. Varujte se špatného spolčování a špatných rad, protože „se svatými budete svatí a se zkaženými zkažení“, neboť hřích jest mocí nakažlivou.

Nezávidte jeden druhému, neboť závist plodí zášť. Kdo nenávidí, není milován. Kdo bližní miluje, jest milý Bohu i lidem. Pýcha jest nemilá Stvořiteli i lidem šlechetným a proto nemá pyšný milosti u Boha ani u lidí. Bůh sesazuje mocné a pozdvihuje z prachu ponížené.

Střežte se všeho hříchu, neboť malá chyba na začátku velkou bude na konci. Ale chodte v zákoně Páně bez poskvrny, abyste přijali požehnání od něho, kterýž praví: „Blahoslavení neposkvrnění na cestě, kteří chodí v zákoně Božím,“ abyste byli zapsáni v knize života, kde jsou zapsána jména spravedlivých. ■

NEPREPADLI NAŠE HLASY?

ŠTEFAN MARKUŠ

Biblia predstavuje sudcov, prorokov, kráľov, vojvodcov aj kňazov, ktorí skúmali Božiu vôľu nezvyklými metódami. Na počudovanie, aj žrebovanie pokladali za spôsob komunikácie s Bohom. Žrebovaním vyberali bojovníkov a rozdeľovali vojenskú korisť (Sdc 20, 9n a Joel 3, 3). Žrebom rozdeľovali pôdu, riešili spory a odhaľovali podozrivých previnilcov (Nm 26, 55; Prís 18, 18 a Jon 1, 7). Učeníci náhradného apoštola vyžrebovali (Sk 1, 26). Biblia hovorí o tajomných kameňoch *urím a tummín*, ktorými veľkňazi zisťovali Božie odpovede (Dt 33, 8). Kamienky vyťahovali z vrečka a odpovede mohli byť: „áno“ (dva *tummíny*), „nie“ (dva *urímy*) alebo „žiadna odpoveď“ (*urím a tummím*). Skúsenosť vojvodu Gideóna (Sdc 6, 33n) je mnohovravná. Dopytoval sa Boha, či vyhrá vojnu. Opakovane vyložil vlnené rúno do záhrady. Prvýkrát žiadal, aby rúno do rána zvlhlo. Stalo sa. Z rúna vyžmýkal čašu vody. Druhýkrát žiadal opak a rúno zostalo suché. Vojvodca pokusmi chcel vylúčiť možnosť náhody. Problém „poznať Božiu voľbu“ zamestnáva ľudí oddávna. Neomylný je iba Boh a kresťania o tom vo všeobecnosti nepochybujú. Mýli nás však výrok: „*Lós sa síce hádže do náprsného vrečka, každé rozhodnutie je však od Hospodina*“ (Prís 16, 33). Konečné slovo má teda vždy Hospodin, napriek žrebovaniu. Skúsenosť nás naučila žiť v kontexte ľudovej múdrosti „Človek mieni, Pán Boh mení“, a tak vieme, že spoľahnutie sa na náhodu je rizikom. Človek nerozhoduje o ničom? Ako to vlastne je?

Ježiš žrebovanie nepraktizoval a nespoliehal sa na náhodu. Príkladom je príbeh o výbere miestnosti pre usporiadanie paschálnej večere. Vyslal učeníkov do mesta

Máme po parlamentných voľbách a víťazi zostavujú novú vládu. Nevie, či vás, ale mňa v tejto súvislosti mátie výrok apoštola: „...Lebo niet vrchnosti, ak len nie od Boha, a tie, ktoré sú, ustanovil Boh“ (R 13, 1). Rozhodol Boh o našej vrchnosti vopred, bez nášho pričinenia?

Zaujímavá otázka.

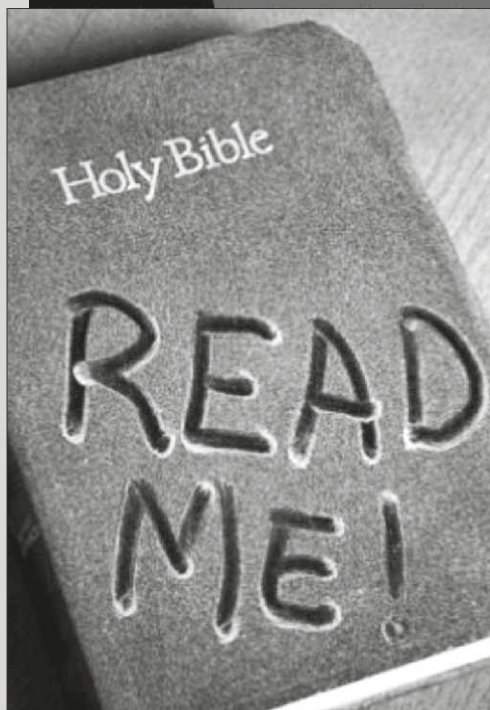
s poverením: „*Tam vás stretne človek, ktorý bude niesť krčah vody. Chodte za ním... on vám ukáže... zariadenú sieň*“ (Mk 14, 13–15). Boží Syn vylúčil šancu stretnúť v určenom mieste a čase viacerých nosičov vody. O čom to svedčí? Boh pozná budúcnosť. Človek žije vo svete, kde budúcnosť iba odhaľuje, s vysokým stupňom neistoty. Pred voľbami sme starostlivo sledovali vývoj verejnej mienky a prognózy agentúr. Pokladáme sa za dobrých občanov, dodržiame zákony a účasťou vo voľbách sme uplatnili naše práva. Nazdávam sa však, že na názor „nebeskej agentúry“ málokto sa z nás dopytoval. A mali sme? Veď Božie Slovo (R 13, 1 a Prís 16, 33) nás upozorňuje, že „ustanovenie každej vrchnosti“ je kompetenciou Boha. Veľkou otázkou je, či sme nebeskú voľbu účasťou na voľbách dokázali ovplyvniť. Zohľadňuje Pán Boh naše krúžkovanie na kandidátke politickej strany? Zaiste sme našli v zoznamoch štyroch politikov, ktorých mená by sme ochotne zakrúžkovali a videli ich v parlamentných laviciach – ak by boli na jednej kandidátke. Na nešťastie boli roztrúsení na volebných kandidátkach viacerých politických strán. Kritizujeme súčasný volebný zákon, lebo sa nám zdá nespravodlivý, ale pritom naďalej veríme, že Pán Boh je suverénny a vie lepšie ako my, kto v krízových rokoch pred nami má riadiť náš štát. Konečná voľba je v rukách nebeského Otca. Nech by bola nová koalíčná konštelácia akákoľvek, veríme, že nič sa nedeje bez vôle kráľa nebies. Či vzal do úvahy našu voľbu a krúžkovanie, nevieme. Raz, sa to zvedavci vo večnosti určite dozvedia. Zatiaľ platí, že „*Každý nech sa podriadi vrchnosti. Lebo niet vrchnosti, ktoré by neustanovili Boh*“ (parafrázované). ■

DIALOG

MLADÝCH

03/2012, V. ročník

EDITORIAL

Maturita. Prvé kolo za mnou, druhé o necelé dva mesiace. A popri nej prijímačky na „vyšku“. Zrejme si myslíte, že som nepokojný. Veruže som. Pre tieto budúce veci však nie. Pre maturitu aj prijímačky robím dosť. Venujem učeniu veľa času, energie a sústredenia. Každý, kto ma pozná bližšie, vie, že na škole mi záleží. Vzdelanie má v mojom srdci miesto. Veľké miesto. Prívetké, a to ma robí nepokojným. To je problém. To je HRIECH.

Slovo maturita (z lat. *maturitas*) pôvodne znamenalo „zrelosť“, dnes sa používa v podobnom význame: „dospelosť“. Aj štátnu maturitnú skúšku niektorí hovorovo volajú skúškou dospelosti. Nie je to úplne presné, ale tento názov hovorí čosi pravdivé. Výsledky maturity poukazujú, okrem iného, na naše priority, zodpovednosť, usilovnosť, poznanie... Všetky tieto veci patria do množiny ZRELOSŤ. Ale čo moja (a naša) duchovná zrelosť? Ako mi (nám) záleží na našich duchovných prioritách, zodpovednosti, usilovnosti, poznaní...?

Pán Ježiš povedal: *Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich mol' a hrdza ničia a kde sa zlodeji dobývajú a kradnú. V nebi si zhromažďujte poklady; tam ich neničí ani mol', ani hrdza a tam sa zlodeji nedobývajú a nekradnú. Lebo, kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.* (Mt 6, 19-21) Pozerám na minulé týždne a porovnávam, koľko času som strávil s Božím slovom a koľko so školskými knihami. Koľko som študoval učebnice a koľko som sa rozprával s Bohom. Tento pohľad späť ma vedie k pokániu, že poklad môjho srdca je svetský, a nie nebeský, že túžim po poznaní svetskom, a nie duchovnom. Odkazom pre mňa aj pre vás je tento verš: *Lebo Hospodín dáva múdrosť, z jeho úst je poznanie i rozvaha.* (Prísľ 2, 6)

Šimon Evin

redakčná rada:

Eva Myjavcová (predsedníčka)
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

redakcia:

Jana Lesňáková (Cabadaiová)
Šimon Evin
Nad'a Máhrliková

grafické spracovanie: Nad'a Máhrliková

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: Eva Kianičková
e-mail: kianickova.eva@gmail.com
mobil: +421 903 822 042

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

dialogmladych@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mediasvatava.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

konzerva?

viac lásky..!

V čom je cirkev liberálna? A čo je to vlastne liberalizmus? Nemám rád cudzie slová a ani tomuto veľmi nerozumiem. Tak som zobral slovník a ten mi povedal, že to pochádza zo slova „sloboda, oslobodenie“, ale aj „nezávislosť“. Apoštol Pavel o tom napísal Galaťanom: „*Bratia, vy ste povolani k slobode. Len si dajte pozor, aby vám sloboda nebola zámienkou povoľovať telu, ale v láske si slúžite navzájom.*“ (Gal 5, 13)

Aká to je sloboda? Od čoho máme byť nezávislí? Tiež by sme sa mohli spýtať: K čomu máme byť slobodní? Pavel vraví, že keď nás Pán oslobodil, máme sa navzájom milovať. A nielen to, ale si aj slúžiť. Slúžia otroci, slobodní rozkazujú, ale kresťanov sloboda vedie k slúženiu z lásky.

A pokračuje: „*Ak sa medzi sebou navzájom hryziete a žeriete...*“ Vo veľa veciach sme správne konzervatívni, držíme sa základu Biblie a križa Pána Ježiša. Sme múdra cirkev, vieme všetko správne vyložiť, vieme veľa o Biblii a o Bohu, vieme veľa rozprávať o tom, čo sa môže a nemôže, ale navzájom sa medzi sebou hryziete a žeriete.

V poslednom čase ku mne Duch Svätý prehovoril dvomi textami: „*Daromným sporným otázkam, svárom a hádkam o zákone sa vyhýbaj, lebo sú neužitočné a márne.*“ (Tít 3, 9) Boh je veľký a my, ľudia, Ho nedokážeme úplne vystihnúť. Každý sa o to snaží podľa miery viery akú má. Sme rôzni, s rôznymi názormi a postojmi, ale vieme napriek tomu mať vzťahy plné lásky?

Pán Ježiš sa pýtal Petra, či Ho má rád. Nedávno sa ma to spýtal tiež: „*Peter, miluješ ma?*“ (Jn 21, 17) S niektorými ľuďmi sa neviem dohodnúť, hádam sa s nimi a ubližujeme si. Láska k Pánovi sa prejavuje vo vzťahoch.

Myslím si, že problémom cirkvi je prílišná sloboda od lásky vo vzťahoch.

Samuel Jurčo

na KMCB v septembri sme sa Vás pýtali:

Je CBčko viac liberálne alebo konzervatívne? V čom?

- Cbčko je aj, aj !!!
- Podľa mňa je viac konzervatívnejšie ako liberálnejšie. Ale môže sa to líšiť zbor od zboru.
- Konzervatívne, asi aj viac ako rímsko-katolícka cirkev, čo nemusí byť až také super...
- Opierajme sa o bibliu a potom bude vše na svém mieste :)
- 100 % liberálne!
- Presne tak ! (šípka hore)
- Ako v ktorom zbore, ale mám pocit, že vo všetkých by malo platiť = konzervatívne postoje (vo svetle písma), liberálne formy
- Total konzerva
- Jednotlivci budia dojem konzervativizmu, všeobecne však zlyhávame v nepochopení (aj pozitív) tohto pojmu a nastáva atmosféra nebezpečne neurčita
- Skôr konzerva

Ďakujeme za všetky vyjadrenia :)

v čom je cirkev príliš konzervatívna?

Vyrástol som v prostredí Cirkvi bratskej v Bratislave. Rodičia ma vychovali v duchu konzervatívnych kresťanských hodnôt. Som za to vďačný – slovo konzervatívny nechcem vnímať a ani nevnímam v tom negatívnom zmysle, ktorý mu mnohí prisudzujú. Ako vidím konzervatívnosť ja? V mojej úvahe sa budem na konzervativizmus v cirkvi pozeráť zo spoločenského hľadiska a poukážem na príčiny a dôsledky prílišného konzervativizmu.

Prejavy konzervativizmu v našej cirkvi, pozitívne aj negatívne, vidím, okrem iného, ako dôsledok komunistickej totality, v ktorej cirkev bola ostrovom slobody, prepevným hradom, ktorý sa bránil ako sa dalo. V čase, keď bol preferovaný triedny boj, keď boli ľudia ovládaní režimom a správali sa tak, ako im to diktovali podmienky, sa snažila šíriť lásku, pomáhať, udržať hodnoty a zostať zásadová, poctivá a čistá. Generácia, ktorá väčšinu svojho života prežila v komunizme, ním bola citelne (aj negatívne) poznačená. Ľudia tej generácie teraz stoja na čele našej cirkvi – kazatelia, členovia staršovstiev a Rada. Majú vplyv na to, ako naša cirkev na ľudí pôsobí. Svojimi individualitami formujú to, ako jednotlivé zbory fungujú. Kľúčové je, ako sa dokázali vyrovnávať/nevyravnávať s veľkou zmenou, ktorú priniesol november '89. Ľudia dostali slobodu, cirkev už nebola nepriateľom štátu. Z toho napríklad vyplýva, že svet nemusí byť zlý, kresťania môžu byť aktívni vo verejnom živote a delenie MY cirkev a ONI svet nemusí fungovať. Musia zas a znova hľadať odpovede na otázky ako: čo z tradície prevziať, čo nie? čo prijať z nových vplyvov spoločnosti, či názoro-

vých prúdov, ktoré dovtedy boli kvôli komunizmu neprístupné? Mnohí ľudia prijali pád režimu, avšak nedošlo u nich zákonite k nejakej zmene zvnútra – nie som si istý, či všetci ľudia prijali slobodu za svoju. Nová doba pre tých ľudí môže priniesť hlavne zmätok, liberálnosť či relativizmus. Preto sa snažia skalopevne držať starých predstáv a tradícií, pretože pre nich je to to najlepšie. Nie sú ochotní vyjsť z tej kolisky istôt, ktorá im zaručuje pocit bezpečia. Rôzne problémy, ktoré prináša moderná doba, riešia starými postupmi, čo nevyhnutne vedie ku ešte väčšiemu problému. A ak sa to deje na úrovni cirkevných štruktúr, následky sú ešte horšie.

Tradícia je dôležitá, hodnoty ešte viac. Obdivujem konzervatívne založených ľudí, ktorí sa ku hodnotám stavajú zodpovedne. V tejto dobe naozaj prichádza v spoločnosti k úpadku hodnôt a vytráca sa hĺbka, vnútro a význam mnohých vecí. V tomto ohľade som konzervatívny a som rád, že to tak je. Cirkev, ktorá zastáva radikálny hodnotový postoj k nejakej téme asi nebude všeobecne populárna. A to je dobre – hodnoty tak môžu ostať živé aj napriek všetkému, čo sa deje naokolo. Kresťanstvo rozhodne nie je záležitosťou nás – je málo ľudí, ktorí sa naozaj vydajú tou úzkou cestou, krácaniu proti prúdu.

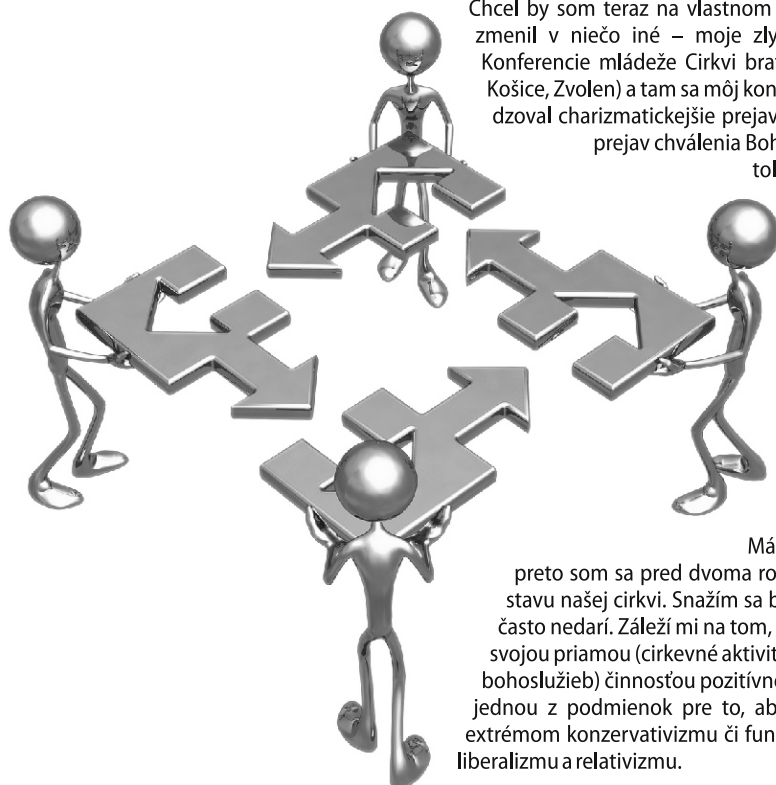

Jakub Uhlík (autor článku)

Napriek tomu si myslím, že cirkev nie je a ani by nemala byť pevnosťou, či ostrovom. Musí byť schopná zmeny, sebareflexie, poctivého hľadania, pochybnosti a viery. Nesmie však stratiť hodnoty, na ktorých stojí, ktoré sa ľudia snažia žiť. Opätovné nachádzanie správnej rovnováhy medzi prispôbovaním sa a zachovávaním hodnôt a tradície je podľa mňa výzvou pre všetky zbory CB, ale aj iných cirkví. Dotýka sa mnohých oblastí a je veľkou zodpovednosťou ľudí vo vedúcich pozíciách, ako sa k tejto výzve postaví. Ako vytvárajú formu cirkvi? Bude príliš konzervatívna, t. j. odmietajúca nové veci, ktoré by mohli osloviť moderných ľudí, alebo naopak, príliš liberálna, t. j. strácajúca hodnoty a relativizujúca? ▶

sledujte tiež
dialog-mladych.blogspot.com

Chcel by som teraz na vlastnom príklade ukázať ako sa môj konzervativizmus zmenil v niečo iné – moje zlyhanie vo vytváraní miery. Už nechodím na Konferencie mládeže Cirkvi bratskej. Bol som na štyroch (Žilina, Michalovce, Košice, Zvolen) a tam sa môj konzervativizmus prejavil v tom, že som dost' odsudzoval charismatickejšie prejavy niektorých vystupujúcich a taktiež moderný prejav chválenia Boha – worship – prejav, ktorý mi nie je blízky. Oci-

tol som sa v extrémne – posudzoval som, mal som predsudky, kritizoval som a pohrdal na základe môjho subjektívneho presvedčenia, že tejto novej forme chýba hĺbka a je v zásade zameraná na pocity. Moje nastavenie tak koniec-koncov negatívne ovplyvnilo môj postoj k ľuďom, ktorí iba odlišnou formou hľadali to, čo ja. Po osobnej skúsenosti s vinou a vlastnou obmedzenosťou späť dvoch rokov sa snažím vedome si dávať pozor na to, aby som sa do tohto extrému nedostával. Bojím sa však, že to bude jeden z mojich celoživotných bojov.

Mám rád Cirkev bratskú. Cítim sa v nej doma a aj preto som sa pred dvoma rokmi stal jej členom. Nechcem byť len kritikom stavu našej cirkvi. Snažím sa byť aktívny, viesť duchovný zápas, hoci sa mi to často nedarí. Záleží mi na tom, aby Cirkev Bratská išla správnym smerom a aby svojou priamou (cirkevné aktivity) či nepriamou (aktivity členov či návštevníkov bohoslužieb) činnosťou pozitívne ovplyvňovala našu spoločnosť. A myslím si, že jednou z podmienok pre to, aby sa to mohlo udiť je, aby sme nepodľahli extrémom konzervativizmu či fundamentalizmu a proti nim stojacim extrémom liberalizmu a relativizmu.

Jakub Uhlík

odborník z neba

Ján 6, 38: „Ved' som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal.“

Ľudia sa často obracajú k inému svetu. Potrebujú sa zorientovať vo svojej budúcnosti, porozumieť prítomnosti. Potrebujú porozumieť tomu, čo sa deje, ak niekto blízky zomrie. Kto však rozumie svetu v nás, okolo nás, nad nami? Jedinou biblickou odpoveďou na to je: Ježiš. Žiadne iné odpovede nie sú biblické, ale sú pohanské.

Iba Ježiš rozumie druhému svetu najlepšie. Dôvodom je, že zostúpil z neba. Biblia hovorí, že Ježiš bol už pri stvorení sveta, všetkého viditeľného aj neviditeľného. Cez Ježiša povstalo všetko. Videl Boha, bol s Bohom, je Bohom. Ježiš bol poslaný na zem. Odkiaľ? Z neba. Videl, žil tam, vie, ako celé nebo a peklo funguje. Pozná cestu do neba. Vie, čo je za stenou nášho sveta. Pozná anjelov, vie o démonoch, vie o zosnulých, či „svätých“.

Že to je blbosť? Ok. Nemusím mať pravdu. Ak ju nemám, tak je Ježiš klamár, alebo psychopata, lebo to, o čom ti píšem, sú jeho slová. Ježiš viackrát povedal, že prišiel z neba, aby nám zjavil Boha, Božiu vôľu a jedinou cestu k Bohu.

Áno, teoreticky by mohol byť klamár. Skeptikom povedal: „Pozrite na moje skutky!“ Neboli to tajné alebo skryté zázraky, kde je potrebné klamať samých seba, že mi narástla ruka o jeden centimeter. Kámo, keď Ježiš na niekoho položil ruky, tak si ostatní museli zavrieť ústa, aby im tam nejaký hmyz nevleťel.

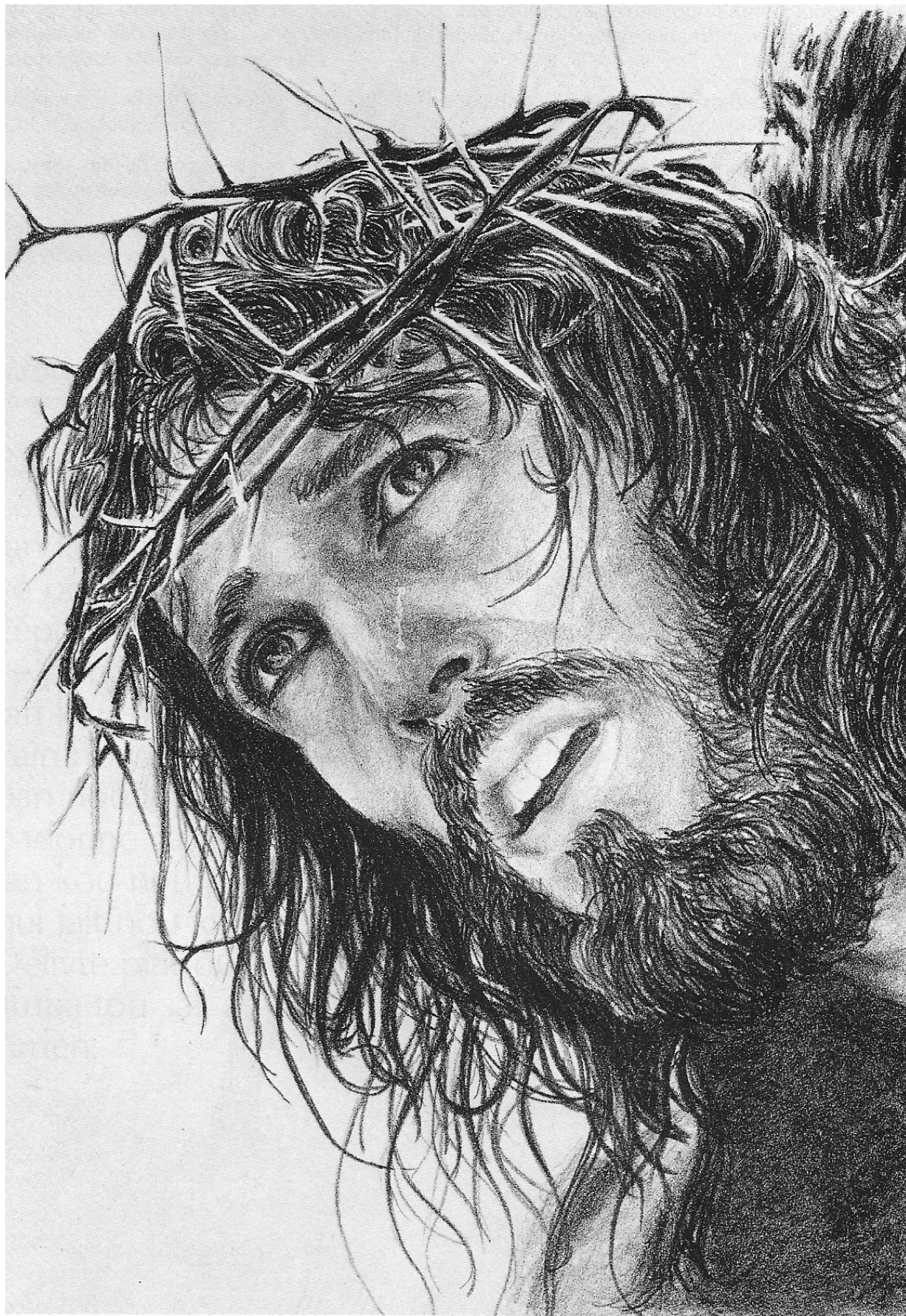
Teoreticky by mohol byť Ježiš psychopata. To znamená, že učeníci a apoštoli, ktorí ho videli, žili s ním, jedli s ním, chodili s ním všade – boli hlúpi, lebo verili psychicky narušenému človeku. Dokonca, pre psychopata (či klamára) trpeli a zomierali. To by znamenalo, že tisíce ľudí, ktorí Ježiša zažili a mu dovozdávali mu svoje životy boli tiež psychopati. To znamená, že státisíce ľudí, ktorí v prvých troch storočiach uverili v Ježiša boli tiež blbí. To by tiež znamenalo, že dnešná kresťanská cirkev má za svoj základ debila (myslím klinicky a nie nadávkou).

Podme naspäť. Duchovný, večný svet existuje. Nebo existuje, peklo existuje. Ježiš hovorí, že bol poslaný z neba. Mne to stačí na to, aby som neľahal inde spojenie s iným svetom. Mne Ježiš stačí na to, aby som rozumel, čo sa vo mne deje. Ježišovi dôverujem. Presvedčil ma.

<http://ranajkysjezisom.blogspot.com>

BLOG Gervin

Francisco E. Moreno: Otče náš, Giorgia, Amerika, 1981 — Môj obraz inšpiroval verš: „Otče náš, ktorý si na nebesiach“. Vyjadruje okamih, keď Ježiš hovorí s Otcom, tak, ako to robím ja, keď sa modlím „Otčenáš“.

**Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@internet.sk,
v diskusnom fóre na: www.mediasvatava.sk, aj písané na adresu redakcie.**